

Ako sa brániť proti polícii a iným orgánom pri ich neoprávnených zásahoch¹

Michal Malý
m.m.maly@gmail.com

10. Apríl 2011

¹pracovná verzia 4bc0dca0a53db0813f90dc735446681a

Úvod

Táto publikácia nemá navádzať na nezákonné konanie. Ma poskytnúť čitateľovi – občanovi – prehľad práv, ktoré ho chránia pred svojvoľnými, neoprávnenými, či nevhodnými zásahmi polície alebo iných orgánov štátnej či súkromnej moci, a tiež prehľad predpisov, ktorými sa majú riadiť, a povinností, ktoré od nich možno vyžadovať.

Bezpečnostné zložky, akými sú polícia alebo súkromné bezpečnostné služby, majú za úlohu chrániť oprávnené záujmy. Mohlo by sa zdať, že potrebujú silné právomoci, aby poriadok mohli efektívne chrániť. Avšak proti tomuto záujmu vždy stojí možnosť zneužitia ich právomoci, hrozba policajného štátu. Postavenie slabého občana proti týmto organizovaným zločkám je vždy nerovné. Preto je dobrým zvykom, že na vyváženie nerovnosti majú tieto zložky rôzne povinnosti, ktoré musia starostlivo dodržiavať, aby sa zabránilo zneužitiu moci a zároveň sa zvýšila kontrola nad ich konaním zo strany verejnosti.

Príkladom takejto povinnosti je nosenie menovky: občan povinnosť menovku nosiť nemá ¹, ale policajt či sbs-kár takúto povinnosť má.

Tato publikácia môže zároveň slúžiť pre príslušníkov týchto zložiek. Ak majú záujem budovať svoj dobrý vzťah k verejnosti, mali by poznať svoje povinnosti a pochopiť, prečo sú v niektorých povinnostiach „znevýhodnení“ voči tým, proti ktorým zasahujú.

¹Našťastie! :-) Alebo...zatiaľ?

Kapitola 1

Niekoľko dôležitých upozornení

- Aj policajti sú ľudia. Nechcú Vám (vždy:-) zle, a teda je prehnané považovať ich automaticky za nepriateľov a zaujať formálny, nepriateľský postoj.
- Aj policajti sú ľudia. Robia chyby, ako každý. Chcú vykonávať svoju prácu. Skúste sa vžiť do ich situácie a predstaviť si, ako by ste ju riešili vy.
- Buďte vždy slušní, hoci budete aj asertívni. Nenechajte sa vyprovokovať k nadávkam, či nebodaj násiliu. Môže Vám to veľmi uškodiť a situáciu zhoršiť.
- Riešiť situáciu formálne, odvolávaním sa na zákony, nemusí byť vždy najlepšie riešenie. Napríklad v policajtovi, ktorý by Vám dal inak malú pokutu, môže váš prístup vzbudiť dojem chytráckosti, a rozhodne sa Vám dať vyššiu pokutu. Ale možná je aj opačná situácia: ak policajt zistí, že viete, o čom hovoríte, nechá Vás na pokoji.

Kapitola 2

Vedeli ste, že...

Nasledovné odseky uvádzame vo vzťahu k Polícii SR, obdobne sa však vzťahujú aj na mestskú políciu, železničnú políciu, a podobne. Podrobnosti o rozdieloch medzi nimi si vysvetlíme bližšie v ďalšej kapitole.

...nemáte povinnosť nosiť občiansky preukaz?

Povráva sa, že občiansky preukaz treba nosiť všade so sebou. Nemožno tvrdiť, že to nie je praktická rada – človek môže zrazu chcieť niečo neplánovane vybaviť v banke – ale treba povedať, že povinnosť mať občiansky preukaz stále pri sebe u nás neexistuje. Niekedy ľudia zvyknú dodávať aj: netreba mať do 50 metrov od domu (čísla sa rôznia, asi podľa toho, ako má kto ďaleko smetný kôš:-).

Zákon¹ takúto povinnosť ale neustanovuje, bez ohľadu na vzdialenosť. Kedysi, ešte za socializmu v rokoch 1953-1958, takúto povinnosť ustanovovalo vládne nariadenie². To však už hodných pár rokov neplatí. (Podobný zákon však platí napr. v Srbsku³)

Situácia však nie je taká jednoduchá. Treba vysvetliť, čo všetko zákon ustanovuje.

Najprv si povedzme, prečo je občiansky preukaz taký užitočný.

- vlastní ho každý

Občiansky preukaz je povinný mať každý občan, ktorý dovŕšil pätnásť rok veku a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, ak tento zákon neustanovuje inak.

- údaje v ňom zapísané sa považujú za preukázané pri predložení

§ 4

(1) Údaje v občianskom preukaze v rozsahu ustanovenom v § 3 ods. 1, 2 a 3 písm. c) nahrádzajú verejné listiny o skutočnostiach v rozsahu, ako sú uvedené v občianskom preukaze.

(2) Pri preukazovaní skutočnosti uvedenej v občianskom preukaze občan nie je povinný predkladať ďalší doklad, ak tento zákon neustanovuje inak.

¹Aktuálne znenie, na ktoré sa budeme aj tu odvolávať, je zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákonov 693/2006 Z. z., 647/2007 Z. z., 445/2008 Z. z.

²Vládne nariadenie 61/1953 Zb. o občianskych preukazoch, v §6 Povinnosti občana hovorilo:

Občan, ktorý má občiansky preukaz, je povinný:

a) neustále nosiť občiansky preukaz a preukazovať sa ním na vyzvanie orgánov na to splnomocnených (...)

³Článok 21, Zákon o ličnej karti (Zákon o občianskych preukazoch).

To znamená, že ak mám v občianskom preukaze zapísaný titul, môžem túto skutočnosť preukázať občianskym preukazom. Ale nič to už nehovorí o tom, kým a z čoho mi bol titul udelený. Samozrejme, vždy môžem skutočnosti dokladať aj iným spôsobom – že mám v občianskom preukaze zapísaný titul, neznamená, že nemôžem predložiť diplom. Táto analógia je dôležitá pre pochopenie, že aj totožnosť môžem dokladovať iným spôsobom, ako občianskym preukazom.

Ďalej existuje oprávnenie policajta požadovať preukázanie totožnosti. Dôležité časti znejú takto⁴:

§ 18

Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti⁹).

(...)

(3) Ak vyzvaná osoba odmietne preukázať svoju totožnosť podľa odseku 1 alebo 2, policajt je oprávnený takúto osobu predviesť na útvar Policajného zboru za účelom zistenia jej totožnosti.

(4) Ak vyzvaná osoba nemôže preukázať svoju totožnosť podľa odseku 1 alebo 2 a ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti nemôže hodnoverne preukázať svoje meno a priezvisko, dátum narodenia a adresu bydliska, policajt je oprávnený postupovať podľa odseku 3. Hodnovernosť preukázania mena a priezviska, dátumu narodenia a adresy bydliska posudzuje policajt podľa dôvodu zisťovania totožnosti osoby.

(5) Policajt je povinný odovzdať predvedenú osobu orgánom činným v trestnom konaní, inému príslušnému orgánu alebo príslušnému zariadeniu, ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie, inak osobu ihneď prepustí.

(...)

(6) Ak ide o osobu vyhlásenú za nezvestnú, policajt o jej nájdení vyrozumie toho, kto nezvestnosť tejto osoby oznámil. Ak táto osoba nie je plnoletá, odovzdá ju zákonnému zástupcovi alebo príslušnému orgánu alebo príslušnému zariadeniu; ak ide o osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, odovzdá túto osobu jej zákonnému zástupcovi alebo príslušnému zariadeniu, a ak ide o osobu duševne chorú, odovzdá ju príslušnému zariadeniu.

(7) Ak policajt nezistí totožnosť osoby do 24 hodín od jej predvedenia, je povinný túto osobu prepustiť.

(8) O predvedení a odovzdaní osoby napíše policajt úradný záznam.

(...)

Tu treba upozorniť na niekoľko skutočností. Jednak je policajt oprávnený požadovať totožnosť len vtedy, ak je to potrebné na plnenie úloh vyplývajúcich zo zákona. Nemôže teda svojvoľne buzerovať občanov. Koná totiž z pozície štátneho orgánu, a tie *môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon*. Na perlustráciu by mal teda mať dôvod. Asi sa dá tušiť, že tento dôvod si policajt môže vymyslieť – ak to urobí, pozícia občana ostáva rovnaká, hoci sa môže neskôr na postup policajta sťažovať.

Ďalej, policajt musí *poskytnúť potrebnú súčinnosť*, zákon však nešpecifikuje presne, čo to je. Mohlo by to znamenať, že vás odvezie domov, aby ste mu občiansky ukázali. Čo ak však bývam 100 km ďaleko? Ale totožnosť sa predsa dá doložiť aj inak. Môžete nadiktovať svoje údaje, ktoré si policajt vie overiť v databáze. Môžete napr. ukázať kreditnú kartu – oficiálny doklad to samozrejme nie je, ale niečo to ukazuje, hlavne, ak ju pred ním viete použiť a vybrať peniaze v bankomate.

⁴Zákon 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore (Úplné znenia platných zákonov nájde čitateľ na konci knihy.)

V každom prípade, totožnosť neodmietate preukázať, teda zákon ste neporušili, a nemôžete dostať pokutu. Ak sa však toto všetko policajtovi nezdá hodnoverné, môže Vás predviesť, čo môže byť otrava.

Ešte k prelustráciám: Často sa policajti na občiansky preukaz *spýtajú*. Ak im vtedy preukaz ukážete, môžu pri Vašej prípadnej sťažnosti namietat' že neporušili zákon, pretože Vás k tomu nevyzvali. Otázne je, nakoľko by bola taká obrana platná ⁵. Ak si chcete byť istí, že to policajti myslia vážne, a ste odhodlaní sa sťažovať, pretože považujete ich postup za buzeráciu, požiadajte ich, nech použijú príslušnú výzvu⁶. Vtedy je ich postavenie záväzné a Vaša povinnosť zrejmä.

...policajt Vás nesmie bezdôvodne prehľadať?

Predstavte si situáciu, že idete po ulici, a policajti Vás zastavia. Pýtajú občiansky preukaz, pýtajú sa, kam idete, či pri sebe nemáte zbrane alebo drogy. Nazrú Vám do tašiek. Rozmýšľate, čím ste boli podozriví, a či to vlastne môžu ...

Policajti okrem toho, že môžu (pripomíname – len na plnenie úloh zákona!) vyžadovať preukázanie totožnosti, majú oprávnenie hľadať zbraň:

- (1) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň (§ 14 ods. 5), a ak ju má, odňať ju.

Toto oprávnenie by teoreticky mohli použiť na prehľadanie osoby. Ani tento úkon však nesmú robiť bezdôvodne, ako o tom rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva v relatívne novom rozsudku z 12. januára 2010, prípad 4158/05 *Gillian and Quinton v. The United Kingdom*. Kevina Gilliana a Pennie Quinton zastavila polícia v blízkosti demonštrácie. Pána Gilliana, ktorý sa chcel demonštrácie zúčastniť, zastavili na 20 minút, slečna Quinton, novinárka, ktorá prišla natočiť zábery, bola prehľadávaná podľa jej slov asi 30 minút (podľa policajného záznamu 5 minút). Navyše jej zakázali filmovať, napriek tomu, že policajtom ukazovala aj svoj novinársky preukaz.

Britský zákon v tom čase hovoril, že za určitých podmienok možno zastaviť a prehľadávať osobu bez toho, aby bol potrebný dôvod – hlavný arument pre takúto úpravu bol, aby sa policajní dôstojníci nebáli prehľadávať osoby, o ktorých majú podozrenie, ale nevedeli by ho dostatočne odôvodniť. Treba poznamenať, že samotný text britského zákona, popis oprávnení policajta, procedúr, ako aj kontrola nad tým, za akých podmienok možno takúto kontrolu vykonať, sú omnoho podrobnejšie, ako je to v porovnaní so slovenským zákonom. Okrem iného má prehľadávaná osoba právo na kópiu záznamu o prehľadaní. Napriek tomu súd rozhodol, že takéto bezdôvodné prehľadávanie bolo porušením Článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd⁷.

Poznamenajme, že v USA sú takéto prípady ošetrené Štvrtým dodatkom, ktorý zakazuje neodôvodnené prehľadávanie, a bližšie spresnené prípadmi *Terry v. Ohio*, *Michigan v. Long*.

⁵Ak si od Vás občiansky preukaz pýta obyčajný človek, nemusíte mu ho ukázať, ale ani on zákon neporušuje – nie je zakázané pýtať sa na občiansky preukaz. Policajt však koná ako štátny orgán – preto môže konať len na základe zákona. Iste je však rozumné predpokladať, že je zároveň aj človek, nemožno jeho výkon zhustiť do zbierky formálnych predpisov.

⁶ § 12

(1) Policajt je pri vykonávaní služobného zákroku povinný, ak to povaha a okolnosti dovoľujú, použiť výzvu zodpovedajúcu zákroku.

(2) Ak to povaha služobného zákroku vyžaduje, pred výzvou použije slová „V mene zákona“.

⁷ Článok 8 - Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života

1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydľia a korešpondencie.
2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

...policajtovi nemusíte odpovedať na každú otázku?

Pozastavme sa ešte nad naším príbehom: Polícia sa Vás pýtala, kam idete a podobne. Polícia má, samozrejme, právo požadovať informácie, ktoré sú potrebné na odhalenie priestupku a podobne. Toto sa nazýva *oprávnenie požadovať vysvetlenie*. Netreba však pri pátraní zabúdať na naše ústavné právo odoprieť výpoveď, ak by sme tým mohli poškodiť sebe, alebo blízkej osobe. Na toto pamätá aj príslušné ustanovenie o *oprávnení požadovať vysvetlenie*. Ako sme spomínali v úvode, určité povinnosti musí policajt starostlivo dodržať, pretože je voči občanovi v silnejšej pozícii. V tomto prípade ide o nutnosť poučiť osobu pred podaním vysvetlenia.

§ 17 Oprávnenie požadovať vysvetlenie

- (1) Policajt je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku alebo správneho deliktu a na zistenie jeho páchatela, ako aj na vypátranie hľadaných alebo nezvestných osôb a vecí. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Policajného zboru na spísanie zápisnice o podaní vysvetlenia alebo, ak ide o objasňovanie priestupku, na spísanie záznamu alebo zápisnice do správy o výsledku objasňovania priestupku.
- (2) Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhoví, môže ju policajt predviesť na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia. O predvedení spíše policajt úradný záznam.
- (3) Zápisnica o podaní vysvetlenia musí byť s osobou spísaná ihneď po jej predvedení.
- (4) Vysvetlenie môže odmietnuť iba osoba, ktorá by ním sebe alebo blízkej osobe⁸) spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania, a ak ide o priestupok, nebezpečenstvo postihu za priestupok alebo osoba, ktorá by ním porušila svedecké tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá jej bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou.
- (5) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti, a nebola od tejto povinnosti oslobodená.
- (6) Policajt je povinný poučiť osobu o možnosti odmietnuť vysvetlenie podľa odsekov 4 a 5.
- (7) Policajt je povinný predvedenú osobu odovzdať orgánom činným v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie, inak musí osobu ihneď prepustiť, čo vyznačí v úradnom zázname o predvedení.
- (8) Kto sa na výzvu podľa odseku 1 dostaví, má nárok na náhradu nutných výdavkov a na náhradu ušlého zárobku (ďalej len "náhrada"). Náhradu poskytuje Policajný zbor. Nárok na náhradu nemá ten, kto sa dostavil len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.
- (9) Nárok na náhradu podľa odseku 8 zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do ôsmich dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 dostavila; oprávnenú osobu o tom treba poučiť.

Čiže ako vidíme, ak sa policajt na niečo opýta, musí Vás zároveň aj poučiť o možnosti odoprieť podať vysvetlenie. Ak tak neurobí, sám porušuje zákon. V takom prípade na otázku nereagujte (veď sa vlastne pýtal „len tak, medzi rečou“). Ak bude policajt naliehať, požadujte o zaprotokolovanie skutočností, že Vás pred podaním vysvetlenia nepoučil.

Dodáme, že napr. v USA je ustanovená⁸ povinnosť poučiť osobu o práve mlčať a spýtať sa, či svojim právam rozumie. Ak tak neurobí, nemožno jej výroky proti nej použiť. Určite to poznáte z filmov. :-)

⁸tzv. Miranda rights, podľa prípadu Miranda v. Arizona 384 U.S. 436 (1966)

...policaťov si môžete fotografovať, kamerovať a nahrávať bez ich súhlasu?

Každý požíva právo na ochranu svojej osoby, ako hovorí Občiansky zákonník⁹:

Ochrana osobnosti

§ 11

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

§ 12

- (1) Písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej prívolením.
- (2) Prívolenie nie je potrebné, ak sa použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona.
- (3) Podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez prívolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

Na fotografovanie osôb musíte teda vo všeobecnosti mať ich povolenie, okrem televízie a tak podobne.

Avšak pri verejných činiteľoch je to iné. Samotný Ústavný súd rozhodol¹⁰, že *u osôb verejného záujmu dochádza k zúženiu priestoru ich súkromnej sféry, v dôsledku čoho sa primerane znižuje aj úroveň ochrany ich osobnostných práv a ďalej, výkon zákonnej právomoci verejného činiteľa (...) nebolo možné považovať za prejav jeho osobnej povahy a ani za súčasť jeho základného práva na súkromie*.

Policaťta, ako aj iné verejne činné osoby, si teda môžete pri výkone ich práce fotografovať, kamerovať, či nahrávať aj bez ich súhlasu. Takýto záznam môže poslúžiť aj ako vhodný dôkaz korupčného, či inak nevhodného správania.

...polícia Vás môže odpočúvať, a nikdy sa o tom nedozviete?

Áno, je to tak. Polícia má právo na základe rozhodnutia súdu odpočúvať osoby, na základe podozrenia. Samozrejme, odpočúvaná osoba o tom nie je upovedomená ;), a to ani po skončení vyšetrovania, ani ak bola nevinná. Často to človek zistí len dodatočne, zo spisov v konaní proti nemu alebo proti osobe jemu známej. Keďže nad odpočúvaním neexistuje verejná kontrola, bolo by namieste, aby dohľad nad vykonávaním odposluchov bol dostatočný. Vieme však, že aj tam, kde verejná kontrola existuje, dochádza k prešľapom.

Typické býva, že polícia ani poriadne neodôvodní, prečo by osoba mala byť odpočúvaná, a súd to schváli. Napríklad manželku môžu odpočúvať preto, že to „je potrebné pre objasnenie trestnej činnosti jej manžela“ a „získanie informácií je iným spôsobom neúčinné, resp. podstatne sťažené“. Takéto a podobné prípady môžu skončiť na Ústavnom súde a byť „ocenené“ peknou sumičkou 450 000 Sk¹¹.

Odporúčime však nespoliehať sa na Ústavný súd, ale brániť sa, ako človek vie – technológiou: Dnes už sú aj zadarmo prístupné programy, ktoré bezpečne šifrujú emaily¹², dáta na počítači¹³,

⁹Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov

¹⁰Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 44/00

¹¹Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 80/08 z 27. mája 2008, nález sp. zn. I. ÚS 274/05

¹²GNU Privacy Guard (skratka GnuPG alebo GPG), www.gnupg.org, existujú aj plugíny do rôznych obľúbených emailových klientov, napr. Enigmail pre Thunderbird

¹³TrueCrypt, www.truecrypt.org

alebo aj chatovanie cez instant messaging¹⁴. O tejto problematike v prípade záujmu nájde človek mnohé a aktuálne informácie na internete, napr. [1].

Do telefónu háklivé veci rozumný človek radšej nebude rozoberať.

...policajná hliadka sa na svedectve proti Vám nemôže „dohodnúť“ ?

Stane sa, že správanie vodiča polícia bezdôvodne označí za priestupok. Vodičovi chcú napríklad „našiť“ jazdu na červenú alebo nezastavenie na stopke[2]. Vodič sa cíti nevinný, policajti si tvrdia svoje. Sú dvaja a tvária sa, že v prípade potreby ľahko dosvedčia vodičovu vinu. Dve svedectvá proti jednému, vodič bezmocne radšej zaplatí pokutu.

No nie je to tak¹⁵. Najvyšší súd rozhodol v podobnom prípade (vodič si údajne nezapol bezpečnostný pás), že *správne orgány nemôžu pri tomto type priestupku vychádzať len z tvrdení policajnej hliadky, ak o spáchaní priestupku žalobcom neexistujú žiadne iné dôkazy, než jej hlásenie o spáchaní priestupku, ak osoba obvinená zo spáchania priestupku tvrdí opak. Je úlohou policajnej hliadky zabezpečiť dostatok dôkazov, ktoré by neskoršie tvrdenia osoby obvinenej z priestupku, že priestupok nespáchala, mohli byť vyvrátené. Napríklad fotodokumentáciou.*¹⁶

Napriek drobnej gramatickej chybe vo formulácii preto tvrdíme – smelo!

Treba tiež poznamenať, že ak vodič daný priestupok skutočne nespáchal, nepravdivá výpoveď policajtov by bola minimálne priestupkom podľa § 21 ods. 1 písm. f), v prípade, že by sa vodič odvolal a pojednávalo by sa pred súdom, už i trestným činom podľa § 346 Trestného zákona. Pre korektnosť treba poznamenať, že tieto postihy hrozia i vodičovi, ak by klamal.

Ďalej, ak by policajti úmyselne klamali napríklad preto, aby nazbierali viac „bodov“ za odhalené priestupky, alebo jednoducho v úmysle uškodiť vodičovi, páchali by i trestý čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 TZ).

¹⁴Pre ICQ existujú rôzne plugíny. Protokol XMPP (Jabber) je na tom ešte lepšie, možnosť kryptovania je priamo súčasťou špecifikácie a mnohé Jabber servery ho poskytujú.

¹⁵Za nasmerovanie v tomto prípade ďakujem diskutujúcemu „Živel“ v diskusii pod spomínaným článkom.

¹⁶Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 8Sžo/173/2010

Kapitola 3

Kto môže použiť donucovacie prostriedky?

Zákon umožňuje príslušníkom niektorých orgánov, aby v prípade potreby použili násilie na ochranu oprávnených záujmov. Násilie môže spočívať v použití hmatov, chvatov, úderov, kopov sebaobrany alebo aj v použití zbraní, pút, zvierat a ďalších donucovacích prostriedkov. Rozsah prostriedkov, ktoré môžu orgány použiť, ich oprávnenia a účel, za ktorým môžu zasahovať, sú rôzne.

Každý pozná armádu¹, políciu², mestskú (obecnú) políciu³, colníkov⁴, hádam aj počul, že existuje Železničná polícia⁵ a Vojenská polícia⁶. Pre úplnosť spomeňme aj Zbor väzenskej a justičnej stráže⁷.

Bežne vídať súkromné bezpečnostné služby⁸. Ich postavenie je špecifické a povieme si o ňom nižšie.

Menej známe sú „stráže“: poľovnícka stráž⁹, poľná stráž¹⁰, lesná stráž¹¹, stráž prírody¹², rybárska stráž¹³, vodná stráž¹⁴ ¹⁵. Ako naznačujú ich názvy, pôsobia v špecifickej oblasti. Sú to dobrovoľníci, t.j. nedostávajú plat. Oprávnenia a povinnosti stráží môžu mať aj určení zamestnanci príslušného štátneho odboru.

Je to pestré. Za spoločný znak považujem to, že majú právo niečo kontrolovať (napr. doklady) a môžu v prípade potreby použiť násilie. Tým sa líšia od bežných ľudí – hocikto sa vás môže spýtať na občiansky preukaz, ale vy ho môžete odmietnuť a on nemá právo vás donucovať. Keďže ich spektrum je také rôznorodé – od štátnych zamestnancov, cez dobrovoľníkov, až po súkromných zamestnancov, neexistuje ani ustálený názov pre takéto zložky. Keďže ich spoločným znakom je právo použiť násilie, ponúkali by sa názvy silové zložky (to ale znie príliš politicky a v novinárskom jazyku sa sem obvykle zaraďuje aj prokuratúra či súdy), násilné zložky (to azda znie príliš hlúpo: asi ako násilnícke zložky). Možno by bol dobrý názov donucovacie zložky.

Každá zo zložiek má vlastný preukaz a uniformu alebo vonkajšie označenie.

¹Zákon 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

²Zákon 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov

³Zákon 564/1991 Z.z. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov

⁴Zákon 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov v znení neskorších predpisov

⁵Zákon 57/1998 Z.z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov

⁶Zákon 124/1992 Z.z. o Vojenskej polícii v znení neskorších predpisov

⁷Zákon 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov

⁸Zákon 473/2005 o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov

⁹Zákon 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹⁰Zákon 255/1994 Z.z. o poľnej strážii v znení zákona 571/2007 Z.z.

¹¹Zákon 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

¹²Zákon 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

¹³Zákon 139/2002 Z.z. o rybárstve v znení zákona 246/2003 Z.z., zákona 525/2003 Z.z. a zákona 587/2004 Z.z.

¹⁴Zákon 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

¹⁵vodná stráž nemá právo používať donucovacie prostriedky, uvádzame ju len pre úplnosť.

Vo výnimočných prípadoch sa policajti (štátni, mestskí, železniční, vojenskí), colníci a príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže môžu preukázať ústnym vyhlásením (napr. „Polícia” a pod.), ale hneď, ako to okolnosti dovoľia, musí sa dodatočne preukázať rovnošatou alebo odznakom či služobným preukazom.

Oprávnenia a povinnosti týchto zložiek sú popísané v osobitných zákonoch, čo je na škodu prehľadnosti. Často sa totiž opakujú rovnaké formulácie. Niekde sa vyskytne jemná odchýlka. Pokúsime sa podať súhrnný prehľad, podrobnosti a presné detaily možno nájsť v prílohe, v jednotlivých zákonoch.

3.1 Podmienky použitia donucovacích prostriedkov

Donucovacie prostriedky majú rôznu silu. Vo všeobecnosti platí, že sa *použije iba taký donucovací prostriedok, ktorý je nevyhnutne potrebný na prekonanie odporu osoby, ktorá sa dopúšťa protiprávneho konania*. Rozhoduje sa pritom *podľa konkrétnej situácie tak, aby osobe, proti ktorej zakročuje, nespôsobil zjavne neprimeranú ujmu*. Pred použitím donucovacieho prostriedku sa musí osoba vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov.

Veľmi silným prostriedkom je zbraň. Tú možno použiť viacerými spôsobmi. Napríklad ňou iba udrieť, alebo vystreliť varovný výstrel. Hrozba namierenej zbrane je tiež účinná. Až keď to nejde inak, možno zo zbrane vystreliť.

Osobitné obmedzenie chráni tehotné ženy, starých alebo chorých ľudí, invalidov a deti. Proti tým nemožno použiť iné prostriedky ako chvaty a hmaty, jedine v sebaobrane alebo pri obrane života iných osôb alebo závažnej škody, ak nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

Ak sa použijú donucovacie prostriedky, treba o tom spísať záznam.

3.1.1 Súkromné bezpečnostné služby

Príslušníci SBS nemajú oprávnenie použiť donucovacie prostriedky. Môžu predviesť podozrivú osobu na strážne stanovište a tiež môžu kontrolovať, či osoby nemajú kradnuté predmety alebo zbrane. Môžu používať tzv. vecné bezpečnostné prostriedky, čo je *vec vrátane zvierata, ktorá je určená na to, aby sa použila ako zbraň alebo vec na zastavenie, prípadne obmedzenie pohybu osoby, zvierata alebo vozidla alebo na obmedzenie funkcie iného technického zariadenia*. Mnohé SBS v praxi používajú napr. putá a obušky. Ich použitie je však dovolené zrejme len na plnenie vymenovaných oprávnení zo zákona, čiže napríklad na predvedenie osoby. Ide teda v istom zmysle o donútenie, ale v obmedzenej miere.

O použití týchto prostriedkov takisto treba spísať záznam. Pri výkone služby takisto treba postupovať tak, aby zásah do práv nepresiahol nevyhnutnú mieru.

3.2 Prehľad

		hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobraný	slzotvorné prostriedky	iné paralyzujúce prostriedky	obušok	putá	varovný výstrel	služobný pes	úder zbraňou	hrozba zbraňou	použitie zbrane	papuča*	násilné zastavenie vozidla	zásahová výbuška	poznámka
armáda	×														
bezpečnostné zložky:															
Policejný zbor	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	a rôzne ďalšie
obecná/mestská polícia	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		
colná správa	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		
Železničná polícia	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×		a rôzne ďalšie
Vojenská polícia	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	špeciálne strelivo
Zbor väzenskej a justičnej stráže	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
SBS															
polovnícka stráž	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
poľná stráž	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
lesná stráž	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
stráž prírody	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
rybárska stráž	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	
vodná stráž															

Table 3.1: Prehľad použitia donucovacích prostriedkov.

* technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla

+ aj spútavacie a predváždzacie reťazky, spútavací opasok a spútavacie popruhy

Kapitola 4

A čo revízor?

Revízor je obyčajný zamestnanec a teda nemá právomoci verejného činiteľa. Občanovi môže byť v prepravnom poriadku prikázaná povinnosť preukázať svoju totožnosť a podobne. Ak to však cestujúci nesplní, revízor nemá zo zákona právo používať žiadne donucovacie prostriedky, ani napr. obmedzovať slobodu. Nemá ani právo požiadať policajta, aby „zaňho“ zistil totožnosť osoby. Pri nezaplatení cestovného totiž nedochádza k priestupku ani trestnému činu – je to však porušenie zmluvy – prepravného poriadku, s ktorým cestujúci nastúpením do vozidla súhlasil.

Policajt taktiež nesmie oznamovať iným osobám zistenú totožnosť osoby. Bolo by to porušenie mlčanlivosti.

Je to istým spôsobom paradoxná situácia. Dopravca má určite právo na zaplatenie cestovného. Je však otázne, čo by mal urobiť prostredníctvom revízora alebo iných zamestnancov, aby si túto povinnosť vymohol. Nepovažujem za dobrý právny stav, že v kultúrnej krajine sa nedajú efektívne vymáhať pokuty. Neodvažujem sa však navrhnúť riešenie – či spraviť z revízora verejného činiteľa, či umožniť spoluprácu s políciou, alebo či umožniť obmedzenie slobôd cestujúcich prostredníctvom súkromnej zmluvy (prepravného poriadku).

Striktný výklad zákona je v tomto prípade azda neproduktívny. Pri čisto formálnom výklade nášho zákona by sme dospeli k paradoxnému záveru, že nemáme ani právo zadržať zlodca do príchodu polície, lebo by nás mohol žalovať za obmedzenie osobnej slobody. Niektoré common-law systémy uznávajú právo predavača zadržať podozrivého zlodca do príchodu polície¹; prípadne uznávajú inštitút „občianskeho zatknutia“².

Občiansky zákonník hovorí, že *ak hrozí neoprávnený zásah do práva bezprostredne, môže ten, kto je takto ohrozený, primeraným spôsobom zásah sám odvrátiť*. Keď obchodníkovi hrozí ujma pri krádeži, je oprávnený tomu zabrániť primeraným spôsobom – zabrániť krádeži.

Ak navyše zadrží zlodca, obmedzí jeho osobnú slobodu. Zadržaný by sa mohol domáhať náhrady alebo trestu.

Trestný zákon hovorí, že *Kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky*³. Zákonné oprávnenie taký predavač zrejme nemal. Avšak *nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela je jeho závažnosť nepatrná*⁴, čo, domnievam sa, je aj tento prípad.

Ak by sa nakoniec ukázalo, že zadržaný priestupok nespáchal, mohol by sa domáhať náhrady škody v občianskoprávnom konaní. Takúto ochranu považujeme za rozumnú.

¹shopkeeper's privilege

²citizen's arrest

³§ 183

⁴§ 10, ods. 2 Trestného zákona

Kapitola 5

Skutočné príbehy

Ako bolo spomenuté v úvode, nemá táto publikácia uľahčovať konanie trestných činov či priestupkov. Avšak mediálne známe sú prípady, keď sa polícia nespráva tak, ako sa má. Chceme na nich ilustrovať, k akým situáciám môže dôjsť, a aké pochybenia sa môžu vyskytnúť.

- ... sedeli tam štyria policajti, ktorí sa mu vôbec nepredstavili a ani mu nepovedali žiaden dôvod, prečo bol predvolaný. Hneď v úvode ho jeden z policajtov šokoval upozornením : „Keď zistím, že si nám niečo zatajil, tak si ťa osobne nájdem a naseriem ti do hrdla !” (...) Keď sa vypočítavý študent na záver domáhal spísania zápisnice, odpovedali mu, že „nič nedostane”. [5]
- ... v tom som počul, ako jeden policajt druhému hovorí: „ten fašista nemecký sa tak ľahko nevykrúti”. Na to som si vytiahol blok a začal si zapisovať číslo policajta. Keď sa spýtal, že čo robím, po slovensky som odpovedal: „zapisujem si vaše číslo pre prípad, že sa to bude prešetrovať”. [6]
- ... keď som si od neho pýtal služobné číslo, povedal mi, aby som išiel preč, ale pomalšie a samozrejme číslo mi nedal. Neviem, prečo mám taký pocit, že ten pán si išiel na diaľnicu privyrobiť a ja, ako vodič s rumunskou, alebo inou zahraničnou poznávacou značkou, ktorý nepozná, čo má robiť a čo si má pýtať, nepozná jazyk, som mal na to doplatiť zaplatením pokuty. [7]
- ... všetky ženy sa museli vyzliecť do naha a policajtky im skontrolovali všetky veci. Po prehliadke bola navrhovateľka spolu s ostatnými ženami premiestnená do tzv. miestnosti pre predvedených. Navrhovateľka sa dožadovala vysvetlenia, čo je dôvodom obmedzenia jej osobnej slobody, ale dôvod jej oznámený nebol. Až po dlhšom čakaní bola navrhovateľka predvedená a policajt jej oznámil, že má podať vysvetlenie k trestnému činu alebo priestupku, ktorý sa stal na Vyskej ulici. Po podaní vysvetlenia asi okolo 17 h odvedli navrhovateľku spolu s ďalšou osobou na oddelenie kriminalistickej techniky za účelom snímania identifikačných znakov. Policajný technik zmeral výšku navrhovateľky, zaznamenal farbu očí, vlasov, chrup, výslovnosť písmena R, pýtal sa na zvláštne znamenia a vyhotovil obrazové záznamy s tabuľkou s číslom. Po snímaní identifikačných znakov odvedli navrhovateľku späť do miestnosti pre predvedených bez akejkoľvek informácie o ďalšom postupe polície. Navrhovateľka bola prepustená okolo 19.45 h. ¹
- ... nezistení príslušníci sťažovateľa fyzicky napádali tak, že mu najskôr prelepili ústa a oči lepiacou páskou, cez hlavu mu prehodili bundu, ktorú mal na sebe, a počas prevozu v služobnom motorovom vozidle ho udierali pästami po hlave, v bitke pokračovali i na OR PZ Prievidza, hlavu mu tlačili do nádoby s vodou, hodili ho na podlahu, kde do neho kopali po celom tele, pažbou od pistole ho bili po kolenách a holenných kostiach a udierali ho

¹z rozhodnutia Ústavného súdu III. ÚS 204/02

služobným obuškom, čím mu spôsobili zranenia - masívne pomliaždenie mäkkých tkanív podkožia, drobné porušenia celistvosti kožného krytu, krvné podliatiny pod nechťou palca ľavej nohy, zlomeninu nosnej časti, ľavostranný nepríliš výrazný pneumofluidothorax bez preukázateľnej zlomeniny rebier, kontúziu obličiek, ktorá si vyžiadala liečenie v trvaní 4 týždňov.²

- ... lámanou slovenčinou sa snažím odpovedať najlepšie ako viem. Policajt mi vytrhol cigaretu z rúk a hodil ju na zem. „Čo to robíte?“, spýtal som sa (alebo niečo v tom zmysle). Policajt: „Občiansky preukaz.“ Ja: „To nemám.“ Policajt: „Pas.“ Ja: „To nemám.“ Možno sme si vymenili viac slov, nepamätám si presne. Vtom ma policajt niekoľkokrát udel do pravého boku. Aspoň prvý zásah bol určite jeho ľavou rukou. Vykrikol som od bolesti a padol som na zem.[3]

²z rozhodnutia Ústavného súdu III. ÚS 70/01

Kapitola 6

Praktické rady

- Neplaťte blokovú pokutu, ak si myslíte, že priestupok ste nespáchali. Po zaplatení blokovej pokuty niet možnosti odvolania.
- Pri riadení auta noste príručku (brožúru) cestného zákona a vyhlášok. V prípade potreby si potom môžete vyhľadať príslušnú pasáž. Ak zákon pri sebe nemáte, požadujte vysvetlenie príslušného predpisu a požadujte presné vysvetlenie svojich práv.
- Zapište si služobné čísla, mená, čas a iné údaje.
- Smiete použiť fotoaparát, kameru, alebo diktafón, a to aj bez súhlasu policajtov.
- Buďte slušní.

Vzorovým príkladom bol medializovaný prípad českého vodiča, ktorý sa presne dožadoval vysvetlenia, aký úkon policajti vykonávajú a zákonné poučenie o svojich právach, zaznamenal si služobné čísla policajtov a čas, a zaznamenal celú situáciu na kameru. Treba smutne dodať, že policajti nepoznali zákon zďaleka tak dobre, ako on, a až po hodnej dobe boli schopní poučiť vodiča o jeho právach. [4]

Bibliography

- [1] Adam Štrauch, Root.cz. Seriál GnuPG: komunikace po internetu bezpečně. <http://www.root.cz/serialy/gnupg-komunikace-po-internetu-bezpecne/>, 2009–2010.
- [2] Michal Frank, denník SME. Pokutu 60 eur za stopku rieši až Najvyšší súd. <http://presov.korzar.sme.sk/c/6722393/pokutu-60-eur-za-stopku-riesi-az-najvyssi-sud.html>, 2013.
- [3] Mike Gogulski. Report on Slovak State Police attacks against Mike Gogulski, 5 September 2009. <http://www.nostate.com/3357/report-on-slovak-state-police-attacks-against-mike-gogulski-5-september-2009/>, 2009.
- [4] Petr Zelený, denník iDNES.cz. Řidič zkoušel strážníky ze znalosti zákona, vyškolil i přivolané policisty. http://zpravy.idnes.cz/ridic-zkousel-strazniky-ze-znalosti-zakona-vyskolil-i-privolane-policisty-17b-/krimi.asp?c=A101011_151852_krimi_zep, 2010.
- [5] Street Party. Demonštrácie proti Parlamentnému zhromaždeniu NATO ? http://www.streetparty.sk/doc/policia_nato.htm, 2004.
- [6] Tomáš Novotný, denník SME. Policajt si mal vypýtať 150 eúr za jazdu na zelenú. Netušil, že za volantom je Slovák. <http://www.root.cz/serialy/gnupg-komunikace-po-internetu-bezpecne/>, 2010.
- [7] Tomáš Novotný, denník SME. Zahraniční vodiči môžu na Slovensku zažiť zvláštne myslenie niektorých policajtov. <http://natankuj.sme.sk/c/5511017/zahranicni-vodici-mozu-na-slovensku-zazit-zvlastne-myslenie-niektorych-policajtov.html>, 2010.

ZÁKON NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

o Policajnom zbore

Zmenený a doplnený zákonmi: 251/1994 Z. z., 233/1995 Z. z., 315/1996 Z. z., 353/1997 Z. z., 12/1998 Z. z., 73/1998 Z. z., 256/1998 Z. z., 116/2000 Z. z., 323/2000 Z. z., 367/2000 Z. z., 490/2001 Z. z., 490/2001 Z. z., 48/2002 Z. z., 182/2002 Z. z., 422/2002 Z. z., 166/2003 Z. z., 155/2003 Z. z., 458/2003 Z. z., 458/2003 Z. z., 537/2004 Z. z., 69/2005 Z. z., 534/2005 Z. z., 558/2005 Z. z., 255/2006 Z. z., 25/2007 Z. z., 247/2007 Z. z., 342/2007 Z. z., 86/2008 Z. z., 297/2008 Z. z., 491/2008 Z. z., 214/2009 Z. z., 291/2009 Z. z., 495/2009 Z. z., 594/2009 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa
uzniesla na tomto zákone:

§ 2

Úlohy Policajného zboru

Úvodné ustanovenia

§ 1

Úvodné ustanovenie

(1) Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky.

(2) Činnosť Policajného zboru kontroluje Národná rada Slovenskej republiky a vláda.

(3) Policajný zbor sa vo svojej činnosti riadi ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

PRVÁ HLAVA

**ÚLOHY, ORGANIZÁCIA A
RIADENIE POLICAJNÉHO
ZBORU**

(1) Policajný zbor plní tieto úlohy:

- a) spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku,
- b) odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatelov,
- c) spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií, legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu,1)
- d) vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch1a) a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch,1a)
- e) vedie boj proti terorizmu a organizovanému zločinu,
- f) zaisťuje osobnú bezpečnosť prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky, predsedu vlády Slovenskej republiky, predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "minister") a ďalších osôb určených zákonom1aa) alebo vládou (ďalej len "určená osoba"),
- g) zaisťuje ochranu diplomatických misií a ďalších objektov určených zákonom1aa) alebo vládou (ďalej len "určený objekt") a spolupôsobí pri fyzickej ochrane jadrových zariadení,1b)
- h) zabezpečuje ochranu štátnej hranice, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- i) spolupôsobí pri zabezpečovaní

verejného poriadku; ak bol porušený, robí opatrenia na jeho obnovenie,

j) dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a spolupôsobí pri jej riadení,

k) odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatelov, a ak tak ustanovuje osobitný zákon, priestupky aj objasňuje²⁾ a prejednáva,

l) vykonáva pátranie po osobách a pátranie po veciach,

m) poskytuje ochranu a pomoc ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi,^{2a)}

n) vykonáva kriminalisticko-expertíznu a znaleckú činnosť,

o) spolupôsobí pri zabezpečovaní ochrany civilného letectva,^{2b)}

p) oznamuje obci porušenie zákazu požitia alkoholických nápojov a iných návykových látok osobou maloletou do 15 rokov alebo mladistvou do 18 rokov.

(2) Policajný zbor plní úlohy štátnej správy³⁾ a iné úlohy,⁴⁾ ak tak ustanovujú osobitné predpisy.

(3) Policajný zbor plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom.

(4) Pri plnení úloh Policajný zbor používa technické prostriedky, dopravné prostriedky vrátane leteckých dopravných prostriedkov.

§ 3

Spolupráca Policajného zboru

Policajný zbor pri plnení svojich úloh spolupracuje s orgánmi verejnej moci, ozbrojenými silami, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi, ozbrojenými zbormi, Slovenskou informačnou službou, s právnickými osobami a fyzickými osobami; s orgánmi územnej samosprávy spolupracuje najmä pri určovaní priorít prevencie kriminality, ochrany verejného poriadku a zamerania boja s kriminalitou.

Organizácia Policajného zboru

§ 4

(1) Policajný zbor sa člení na službu justičnej polície, službu kriminálnej polície, službu finančnej polície, službu poriadkovej polície, službu dopravnej polície, službu ochrany objektov, službu cudzineckej polície, službu hraničnej polície, službu osobitného určenia, službu ochrany určených osôb a inšpekčnú službu; organizačnou súčasťou Policajného zboru je aj útvar kriminalisticko-expertíznych činností, ktorý vykonáva odbornú činnosť a znaleckú činnosť podľa osobitných predpisov.^{4a)}

(2) Služby Policajného zboru pôsobia v rámci útvarov Policajného zboru, ktoré zriaďuje a zrušuje minister; zároveň určuje náplň ich činností a vnútornú organizáciu. Útvary Policajného zboru sú organizované spravidla podľa organizácie súdov.⁵⁾

(3) Minister zriaďuje osobitné útvary s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky na odhaľovanie a vyšetrovanie trestných činov vo veciach, ktoré patria do právomoci Špecializovaného trestného súdu podľa osobitného zákona.

§ 5

Celkové početné stavy Policajného zboru určuje vláda.

§ 6

Riadenie Policajného zboru

(1) Policajný zbor je podriadený ministrovi.

(2) Služby Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a útvary Policajného zboru uvedené v § 4 ods. 1 a 2 riadi prezident Policajného zboru, ak minister neurčí inak

(3) Prezident Policajného zboru je zodpovedný za výkon svojej funkcie ministrovi. Prezidenta Policajného zboru vymenúva a odvoláva minister.

DRUHÁ HLAVA VYŠETROVANIE A SKRÁTENÉ VYŠETROVANIE

§ 7

(1) Príslušník Policajného zboru (ďalej len "policajt") vo vyšetrovaní a v skrátrenom vyšetrovaní (ďalej vo veciach, ktoré vyšetruje, vykonáva všetky úkony samostatne, je povinný vykonať ich v súlade so zákonom a zodpovedá za ich včasné vykonanie.

(2) Policajt vo vyšetrovaní a v skrátrenom vyšetrovaní je vo veciach, ktoré vyšetruje, oprávnený vyžadovať od služieb Policajného zboru v súlade so zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi zabezpečenie vykonania úkonov a opatrení nevyhnutných pre vyšetrovanie, ktoré vzhľadom na ich povahu nemôže vykonať sám.

TRETIA HLAVA POVINNOSTI, OPRÁVNENIA A PROSTRIEDKY POLICAJTA A POLICAJNÉHO ZBORU

Prvý oddiel

Povinnosti policajta

§ 8

(1) Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou. Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dodržiavať etický kódex policajta, ktorý vydá minister.

(2) Policajt je pri vykonávaní služobnej činnosti spojenej so zásahom do práv alebo slobôd osoby povinný túto osobu hneď, ako je to možné, poučiť o jej právach, ktoré sú ustanovené v tomto zákone alebo v inom všeobecne záväznom právnom predpise.

(3) Služobnou činnosťou sa podľa odseku 1 rozumie činnosť policajta spojená s plnením úloh podľa tohto zákona alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

§ 9

(1) Policajt v službe je povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania.

(2) Policajt je aj v čase mimo služby povinný v medziach tohto zákona vykonať služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok, ktorým je bezprostredne ohrozený život, zdravie alebo majetok.

(3) Služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť policajta, pri ktorom sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

§ 10

(1) Policajt nie je povinný vykonať služobný zákrok, ak

- a) jeho zdravotný stav a vplyv liekov alebo iných látok podstatne znižuje jeho schopnosť konať,
- b) na jeho vykonanie nebol odborne vyškolený alebo vycvičený a ak povaha služobného zákroku také odborné vyškolenie alebo vycvičenie vyžaduje,
- c) tomu bráni dôležitý záujem služby,
- d) vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že zákrok bude úspešne vykonaný.

(2) Ak policajtovi vo vykonaní služobného zákroku bránia dôvody uvedené v odseku 1, vyzrozumie o potrebe vykonať služobný zákrok najbližší útvar Policajného zboru.

§ 11

(1) Dôležitým záujmom služby podľa § 10 ods. 1 písm. c) sa rozumie, ak policajt vykonáva alebo zabezpečuje

- a) bezprostredné sledovanie páchatel'a trestnej činnosti,
- b) operatívno-pátraciu činnosť alebo používa informačno-technické prostriedky,
- c) služobný zákrok pod jednotným velením,
- d) bezpečnosť určených osôb, ochranu

určených objektov alebo ochranu a pomoc ohrozenému svedkovi alebo chránenému svedkovi podľa osobitného predpisu,

- e) šifrovú alebo kuriérnu službu, pri ktorej by mohlo dôjsť k ohrozeniu včasného odovzdania šifrovaných správ alebo k ohrozeniu prepravovaných vecí,
- f) leteckú činnosť,
- g) pyrotechnickú činnosť,
- h) služobný zákrok, ktorého nedokončenie by malo vážnejšie dôsledky než nevykonanie nového služobného zákroku alebo opatrenia nevyhnutného na odstránenie bezprostredného ohrozenia.

(2) Pri plnení úloh podľa odseku 1 je však policajt okrem policajta konajúceho podľa § 39a ods. 2 a 3 povinný vykonať služobný zákrok na odstránenie bezprostredného ohrozenia, ak je zrejme ohrozený

- a) život alebo hrozí závažná škoda na majetku,
- b) vyšší záujem, ako je ten, ktorý plní.

(3) Závažnou škodou podľa odseku 2 písm. a) sa rozumie taká škoda, ktorá je zrejme väčšia ako škoda, ktorá by vznikla nevykonaním služobného zákroku.

§ 12

(1) Policajt je pri vykonávaní služobného zákroku povinný, ak to povaha a okolnosti dovoľujú, použiť výzvu zodpovedajúcu zákroku.

(2) Ak to povaha služobného zákroku vyžaduje, pred výzvou použije slová "V mene zákona".

Preukazovanie príslušnosti k Policajnému zboru

§ 13

(1) Policajt je povinný pred služobným

zákrokom preukázať svoju príslušnosť k požiadaný.

Policačnému zboru, ak to povaha a

okolnosti služobného zákroku dovoľujú.

(2) Príslušnosť k Policačnému zboru preukazuje policajt

a) služobnou rovnošatou s

identifikačným číslom a pri výkone

služobnej činnosti aj s menovkou

policajta, ktorá obsahuje jeho meno a

priezvisko, prípadne akademický7a) titul policajta,

b) služobným preukazom,

c) odznakom služby kriminálnej polície, alebo finančnej polície, alebo

d) ústnym vyhlásením "Polícia" (ďalej len "ústne vyhlásenie").

(3) Ústnym vyhlásením preukazuje

policajt svoju príslušnosť k Policačnému zboru iba vo výnimočných prípadoch,

keď okolnosti služobného zákroku

neumožňujú túto príslušnosť preukázať

služobnou rovnošatou s identifikačným

číslom a pri výkone služobnej činnosti aj

s menovkou policajta, služobným

preukazom alebo odznakom služby

kriminálnej polície alebo finančnej

polície. Služobnou rovnošatou s

identifikačným číslom a pri výkone

služobnej činnosti aj s menovkou

policajta, služobným preukazom alebo

odznakom služby kriminálnej polície

alebo finančnej polície sa policajt

preukáže ihneď, len čo to okolnosti

služobného zákroku dovoľia.

§ 14

(1) Policajt v služobnej rovnošate s

identifikačným číslom a pri výkone

služobnej činnosti aj s menovkou

policajta preukazuje príslušnosť k

Policačnému zboru tiež služobným

preukazom a podľa okolností tiež

ústnym vyhlásením.

a) pri vstupe do objektov, kde je vstup

kontrolovaný oprávnenou osobou,

b) ak je o to pri služobnom zákroku

(2) Policajt uvedený v odseku 1 sa

nepreukazuje služobným preukazom

a) ak zakročuje pod jednotným velením,

b) pri ochrane určených objektov,

objektov osobitného významu alebo

iných strážených objektov (ďalej len

"strážení objekt"),

c) pri služobnom zákroku proti osobe,

ktorá podľa zistených skutočností môže

byť svojím konaním nebezpečná pre život

alebo zdravie zakročujúceho policajta

alebo iných osôb, najmä ak ide o

páchateľa trestného činu ozbrojeného

zbraňou podľa § 14 ods. 5, páchateľa

zločinu, ušľú zadržanú osobu, ušľú

zatknutú osobu, osobu ušľú z výkonu

väzby alebo z výkonu trestu odňatia

slobody (ďalej len "nebezpečný

páchateľ"), zrejme podnapitej,

pristihnutej pri páchaní trestného činu

alebo priestupku, ozbrojenej zbraňou,

osobe predvedenej alebo zaistenej,

osobe, ktorá nedovolené prekročila

štátnu hranicu, alebo ak to okolnosti

služobného zákroku neumožňujú.

(3) Policajt uvedený v odseku 1

nepoužíva na služobnej rovnošate s

identifikačným číslom pri výkone

služobnej činnosti menovku policajta,

a) ak zakročuje pod jednotným velením

podľa § 66,

b) pri služobnom zákroku policajta v

službe osobitného určenia podľa § 67 a

68 alebo v osobitných prípadoch pri

použití ochrannej kukly policajtom podľa

§ 68a,

c) ak je zaradený v pohotovostnom

policajnom útvare okrem jeho určenia

na výkon hliadkovej alebo obchôdzkovej

služby.

(4) Minister môže určiť z dôvodu

nebezpečenstva ohrozenia života a

zdravia policajta ďalšie služobné

činnosti, pri ktorých policajt uvedený v

odseku 1 nepoužíva na služobnej

rovnošate s identifikačným číslom

menovku.

(5) Zbraňou podľa odseku 2 písm. c) sa rozumie čokoľvek, čím možno urobiť útok proti telu dôraznejším.

§ 15

(1) Policajt v občianskom odevu povinne preukazuje príslušnosť k Policajnému zboru pred začatím služobného zákroku ústnym vyhlásením a služobným preukazom alebo odznakom služby kriminálnej polície, alebo finančnej polície.

(2) V prípadoch uvedených v § 14 ods. 2 policajt v občianskom odevu preukazuje príslušnosť k Policajnému zboru iba ústnym vyhlásením; služobným preukazom alebo odznakom služby kriminálnej polície alebo finančnej polície len v prípade, keď to okolnosti a podmienky služobného zákroku dovoľujú.

§ 16

Policajt pri preukazovaní príslušnosti k Policajnému zboru nesmie služobný preukaz alebo odznak služby kriminálnej polície alebo finančnej polície vydať z rúk; na požiadanie dá iba na nahliadnutie ich prednú stranu.

Druhý oddiel

Oprávnenia policajta

§ 17

Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Policajt je oprávnený požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku alebo správneho deliktu a na zistenie

jeho páchatela, ako aj na vypátranie hľadaných alebo nezvestných osôb a vecí. V prípade potreby je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar Policajného zboru na spísanie zápisnice o podaní vysvetlenia alebo, ak ide o objasňovanie priestupku, na spísanie záznamu alebo zápisnice do správy o výsledku objasňovania priestupku.

(2) Ak osoba bez dostatočného ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhoví, môže ju policajt predviesť na útvar Policajného zboru za účelom podania vysvetlenia. O predvedení spíše policajt úradný záznam.

(3) Zápisnica o podaní vysvetlenia musí byť s osobou spísaná ihneď po jej predvedení.

(4) Vysvetlenie môže odmietnuť iba osoba, ktorá by ním sebe alebo blízkej osobe⁸⁾ spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania, a ak ide o priestupok, nebezpečenstvo postihu za priestupok alebo osoba, ktorá by ním porušila svedecké tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá jej bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou.

(5) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú alebo uznanú povinnosť mlčanlivosti, a nebola od tejto povinnosti oslobodená.

(6) Policajt je povinný poučiť osobu o možnosti odmietnuť vysvetlenie podľa odsekov 4 a 5.

(7) Policajt je povinný predvedenú osobu odovzdať orgánom činným v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie, inak musí osobu ihneď

prepustiť, čo vyznačí v úradnom zázname o predvedení.

(8) Kto sa na výzvu podľa odseku 1 dostaví, má nárok na náhradu nutných výdavkov a na náhradu ušlého zárobku (ďalej len "náhrada"). Náhradu poskytuje Policajný zbor. Nárok na náhradu nemá ten, kto sa dostavil len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.

(9) Nárok na náhradu podľa odseku 8 zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do ôsmich dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 dostavila; oprávnenú osobu o tom treba poučiť.

§ 17a

Oprávnenie požadovať informácie

Policajt je oprávnený požadovať potrebné informácie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých na odhalenie trestného činu a na zistenie jeho páchatelia; to neplatí, ak ide o osobu uvedenú v § 17 ods. 5.

§ 17b

Oprávnenie na predvedenie osoby na základe dožiadania

(1) Policajt je oprávnený predviesť osobu na základe dožiadania súdu, orgánu činného v trestnom konaní, správneho orgánu alebo iného orgánu podľa osobitných predpisov. 8a) Dožiadanie o predvedenie musí obsahovať osobné údaje podľa § 76a ods. 8 v rozsahu, v akom sú pre dožiadajúci orgán dostupné, ustanovenie osobitného predpisu, na základe ktorého má byť osoba predvedená, a dôvod predvedenia.

(2) O predvedení policajt spíše úradný záznam, v ktorom uvedie osobné údaje podľa § 76a ods. 8, dôvod predvedenia, ustanovenie osobitného predpisu, na základe ktorého bola osoba predvedená,

a čas obmedzenia osobnej slobody predvedenej osoby. Prevzatie predvedenej osoby s uvedením miesta a času potvrdí dožiadajúci orgán na úradnom zázname.

§ 18

Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti 9).

(2) Namiesto dokladu totožnosti podľa odseku 1 môže osoba predložiť

- a) preukaz poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,
- b) preukaz člena vlády,
- c) služobný preukaz sudcu,
- d) služobný preukaz prokurátora,
- e) služobný preukaz príslušníka

ozbrojeného zboru,

- f) služobný preukaz príslušníka Národného bezpečnostného úradu,
- g) potvrdenie o odovzdaní, strate alebo odcudzení občianskeho preukazu.

(3) Ak vyzvaná osoba odmietne preukázať svoju totožnosť podľa odseku 1 alebo 2, policajt je oprávnený takúto osobu predviesť na útvar Policajného zboru za účelom zistenia jej totožnosti.

(4) Ak vyzvaná osoba nemôže preukázať svoju totožnosť podľa odseku 1 alebo 2 a ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti nemôže hodnoverne preukázať svoje meno a priezvisko, dátum narodenia a adresu bydliska, policajt je oprávnený postupovať podľa odseku 3. Hodnovernosť preukázania mena a priezviska, dátumu narodenia a adresy bydliska posudzuje policajt podľa dôvodu zisťovania totožnosti osoby.

(5) Policajt je povinný odovzdať predvedenú osobu orgánom činným v trestnom konaní, inému príslušnému orgánu alebo príslušnému zariadeniu,

ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie, inak osobu ihneď prepustí.

(6) Ak ide o osobu vyhlásenú za nezvestnú, policajt o jej nájdení vyrozumie toho, kto nezvestnosť tejto osoby oznámil. Ak táto osoba nie je plnoletá, odovzdá ju zákonnému zástupcovi alebo príslušnému orgánu alebo príslušnému zariadeniu; ak ide o osobu pozbavenú spôsobilosti na právne úkony, odovzdá túto osobu jej zákonnému zástupcovi alebo príslušnému zariadeniu, a ak ide o osobu duševne chorú, odovzdá ju príslušnému zariadeniu.

(7) Ak policajt nezistí totožnosť osoby do 24 hodín od jej predvedenia, je povinný túto osobu prepustiť.

(8) O predvedení a odovzdaní osoby napíše policajt úradný záznam.

(9) Ak osoba pri plnení služobných úloh alebo v súvislosti s nimi preukáže podľa osobitného predpisu svoju príslušnosť k Slovenskej informačnej službe alebo k Vojenskému spravodajstvu, policajt preverí túto príslušnosť v evidencii Slovenskej informačnej služby alebo Vojenského spravodajstva. Ak sa preverením potvrdí príslušnosť osoby k Slovenskej informačnej službe alebo k Vojenskému spravodajstvu, policajt ďalej totožnosť nepreveruje.

§ 19

Oprávnenie na zaistenie osoby

(1) Policajt je oprávnený zaistiť osobu, a) ktorá svojím konaním bezprostredne ohrozuje svoj život alebo svoje zdravie alebo život a zdravie iných osôb alebo majetok, b) pristihnutú pri páchaní priestupku, ak je dôvodná obava, že v ňom bude pokračovať, alebo ak je to nevyhnutne potrebné na riadne zistenie alebo

objasnenie veci,

c) ktorá sa pokúsila o útek pri predvedení podľa § 17 alebo § 18, a

dôvodná obava z jej úteku trvá,

d) ktorá na útvare Policajného zboru uráža policajta alebo inú osobu alebo sa správa inak agresívne,

e) na ktorú bolo vyhlásené medzinárodné policajné pátranie,

f) ktorá sa nachádza na mieste trestného činu bezprostredne po jeho spáchaní a je potrebné zistiť jej súvislosť s trestným činom,

g) pred zistením jej totožnosti podľa § 18, ak sa nachádza v priestore, v ktorom sa zakročuje pod jednotným velením za podmienok podľa § 66 proti

nebezpečnému páchatelovi a použitie výzvy na preukázanie totožnosti podľa § 18 môže ohroziť život alebo zdravie zakročujúceho policajta alebo osôb nachádzajúcich sa v tomto priestore.

(2) Útvar Policajného zboru, ktorý prevzal od policajta zaistenú osobu, bezodkladne vydá o zaistení osoby rozhodnutie, v ktorom uvedie dôvod, pre ktorý bola osoba zaistená, a bez zbytočných prieťahov ho odovzdá zaistenej osobe. Proti rozhodnutiu o zaistení osoby môže zaistená osoba podať odvolanie. Odvolanie nemá odkladný účinok.

(3) Na konanie a rozhodovanie o zaistenej osobe sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁰⁾

(4) Policajt je povinný odovzdať zaistenú osobu orgánom činným v trestnom konaní alebo inému príslušnému orgánu, ak po vykonaní úkonov zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie.

(5) Ak policajt neodovzdá osobu orgánom činným v trestnom konaní, alebo inému príslušnému orgánu, musí osobu ihneď prepustiť. Zaistenie osoby z dôvodov uvedených v odseku 1 nesmie trvať viac ako 24 hodín od obmedzenia osobnej

slobody.

(6) Osobe zaistenej podľa odseku 1 sa umožní bez zbytočného odkladu na jej požiadanie vyrozumieť o zaistení niektorú z blízkych osôb⁸⁾ a požiadať advokáta o poskytnutie právnej pomoci. Ak ide o vojaka, policajt vyrozumie najbližší vojenský útvar, a ak ide o osobu, ktorá nie je plnoletá, zákonného zástupcu tejto osoby.

(7) O odovzdaní osoby policajt bezodkladne napíše úradný záznam.

§ 20

Oprávnenie použiť služobného psa na pachové práce

(1) Policajt je pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona oprávnený použiť služobného psa na pachové práce najmä pri sledovaní stopy osoby, vyhľadávaní osôb a vecí a identifikácii osôb a vecí.

(2) Odoberanie pachovej stopy z osoby možno vykonať, len ak ide o osobu, ktorá je podozrivá zo spáchania trestného činu.

(3) Policajt je pri používaní služobného psa na pachové práce povinný postupovať tak, aby osobe nebola spôsobená ujma na zdraví, nebola ponižovaná jej ľudská dôstojnosť a boli dodržané základné hygienické pravidlá.

§ 20a

Oprávnenie na snímanie identifikačných znakov

(1) Policajt je oprávnený osobe predvedenej podľa § 18 ods. 3 a 4, ak na základe oznámených údajov ani v evidencii obyvateľov nemožno zistiť jej totožnosť, osobe zaistenej podľa § 19, osobe zadržanej, osobe zatknutej, osobe obvinenej zo spáchania trestného činu,

osobe nájdenej alebo vypátranej odobrať daktyloskopické odtlačky, zisťovať telesné znaky, vykonať meranie tela, vyhotoviť obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odobrať vzorky biologických materiálov. Policajt je oprávnený snímať identifikačné znaky aj cudzincovi, ktorý neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky alebo sa na území Slovenskej republiky neoprávnene zdržiava, alebo proti ktorému sa začalo konanie o administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky.

(2) Policajt je oprávnený odobrať daktyloskopické odtlačky aj osobe, ktorá o to písomne požiadala.

(3) Zisťovanie telesných znakov a meranie tela podľa odseku 1 vykonáva policajt rovnakého pohlavia alebo na jeho písomnú žiadosť odborne spôsobilý zdravotnícky pracovník; odber krvi a odber vzoriek biologických materiálov z intímnych častí ľudského tela vykonáva na základe písomnej žiadosti policajta len odborne spôsobilý zdravotnícky pracovník. Odber vzoriek biologických materiálov sa vykonáva spôsobom, ktorý nesmie ohroziť zdravie osoby.

§ 21

Oprávnenie zaistiť vec

(1) Policajt je oprávnený zaistiť na vykonanie potrebných úkonov vec, ak má podozrenie, že tá súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jej zaistenie je potrebné na zistenie skutkového stavu veci alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku. Policajt vydá osobe, ktorej bola vec zaistená, potvrdenie o zaistení veci s presným opisom veci, ktorý umožní zaistenú vec identifikovať. Zaistenie veci môže trvať najviac 90 dní; ak tento zákon neustanovuje inak.

- (2) Ak sa vykonanými úkonmi potvrdí, že držiteľ zaistenej veci (ďalej len "oprávnená osoba") nie je známy, útvar Policajného zboru neodkladne vyhlási verejný opis zaistenej veci okrem bezcenných zaistených vecí a zaistených vecí nepatrnej hodnoty, ktoré zlikviduje aj bez predchádzajúceho vyhlásenia verejného opisu. Vyhlásenie sa urobí najúčelnejším spôsobom na zistenie oprávnenej osoby, a to spolu s výzvou, aby sa oprávnená osoba prihlásila do jedného roka odo dňa zaistenia veci; ak sa neprihlási o zaistenú vec žiadna osoba, stáva sa majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy. Ak sa v lehote podľa predchádzajúcej vety oprávnená osoba prihlási o zaistenú vec, útvar Policajného zboru jej zaistenú vec odovzdá. Oprávnená osoba je pri prevzatí zaistenej veci povinná uhradiť útvaru Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou.10a)
- (3) Ak pominuli dôvody na zaistenie veci podľa odseku 1, vec sa vráti osobe, ktorej bola zaistená. Prevzatie vrátenej veci potvrdí táto osoba svojím podpisom na úradnom zázname o vrátení veci.
- (4) Ak sa vykonanými úkonmi zistí, že zaistená vec patrí inej osobe ako osobe, ktorej bola zaistená, útvar Policajného zboru túto inú osobu písomne vyzve v lehote najneskôr do 90 dní po zaistení veci, aby si vec prevzala. Táto osoba je povinná uhradiť útvaru Policajného zboru nevyhnutné náklady pri prevzatí veci, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou.10a)
- (5) Ustanovenia odsekov 3 a 4 sa nepoužijú, ak vecou je tovar, ktorý podlieha colnému dohľadu; takýto tovar útvar Policajného zboru neodkladne odovzdá colnému orgánu.
- (6) Ak si osoba, ktorej právo na zaistenú vec je nepochybné, zaistenú vec neprevezme podľa odseku 3 alebo 4 do jedného roka odo dňa zaistenia veci, stáva sa majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju odovzdá Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo") do správy okrem bezcenných vecí a vecí nepatrnej hodnoty, ktoré zlikviduje.
- (7) Ak vlastník alebo iný oprávnený držiteľ zaistenej veci (ďalej len "oprávnená osoba") nie je známy, útvar Policajného zboru neodkladne vyhlási verejný opis zaistenej veci okrem bezcenných zaistených vecí a zaistených vecí nepatrnej hodnoty, ktoré zlikviduje aj bez predchádzajúceho vyhlásenia verejného opisu. Vyhlásenie sa urobí najúčelnejším spôsobom na zistenie oprávnenej osoby, a to spolu s výzvou, aby sa oprávnená osoba prihlásila do jedného roka odo dňa zaistenia veci; ak sa neprihlási o zaistenú vec žiadna osoba, stáva sa majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy. Ak sa v lehote podľa predchádzajúcej vety oprávnená osoba prihlási o zaistenú vec, útvar Policajného zboru jej zaistenú vec odovzdá. Oprávnená osoba je pri prevzatí zaistenej veci povinná uhradiť útvaru Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou.10a)
- (8) Ak oprávnená osoba, ktorá sa podľa odseku 7 prihlásila o zaistenú vec, túto odmietla prevziať, útvar Policajného zboru ju neodkladne písomne vyzve, aby si v lehote do 60 dní od doručenia výzvy zaistenú vec prevzala. Ak oprávnená osoba napriek výzve v lehote uvedenej vo výzve zaistenú vec neprevezme, vec sa stáva majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy.
- (9) Ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvar Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Osoba, ktorá si uplatnila právo na zaistenú vec na súde,

je povinná v lehote podľa predchádzajúcej vety oznámiť útvar Policajného zboru, ktorý zaistenú vec uložil do úschovy, na ktorom súde si toto právo uplatnila. Po rozhodnutí súdu o vrátení zaistenej veci oprávnenej osobe je táto povinná uhradiť útvar Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou, 10a) ak súd nerozhodne inak. Ak si osoba na príslušnom súde v lehote podľa prvej vety nárok neuplatnila, zaistená vec sa stáva majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy.

(10) Ministerstvo s vecami, ktoré sa stali majetkom štátu podľa tohto zákona, naloží podľa osobitného predpisu. 10b)

(11) Ak ministerstvo alebo útvar Policajného zboru nemôže zabezpečiť úschovu zaistenej veci, zabezpečí ju prostredníctvom ministerstvom na to určenej právnickej osoby v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva, alebo inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa s obdobným predmetom podnikania. 11)

(12) Na konanie a rozhodovanie o zaistenej veci sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. 10)

§ 22

Oprávnenie odňať zbraň

(1) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň (§ 14 ods. 5), a ak ju má, odňať ju.

(2) Policajt vykonávajúci službu pri ochrane strážených objektov má oprávnenia podľa odseku 1 aj voči osobe, ktorá vstupuje do týchto objektov alebo z nich odchádza. Za tým účelom je policajt oprávnený vyzvať osobu, aby sa podrobila kontrole batožiny, kontrole

motorového alebo iného vozidla, prípadne pri vstupe do stráženého objektu alebo pri odchode z neho prešla zariadením na zisťovanie predmetov.

(3) Zbraň odňatú podľa odsekov 1 a 2 je policajt povinný vrátiť po skončení služobného zákroku alebo pri odchode osoby zo stráženého objektu. Ak zákonné dôvody nedovoľujú odňať zbraň vrátiť, policajt vydá osobe potvrdenie o odňatí zbrane.

§ 23

Oprávnenie na zastavovanie a prehliadku dopravného prostriedku

(1) Pri plnení úloh vyplývajúcich z tohto zákona je policajt oprávnený dávať pokyny na zastavenie dopravného prostriedku; zakázať jazdu, plavbu alebo let na nevyhnutne potrebný čas alebo prikázať smer dopravného prostriedku.

(2) Policajt je oprávnený vykonať prehliadku dopravného prostriedku, a) ak je podozrenie, že používaním dopravného prostriedku, na dopravnom prostriedku alebo v súvislosti s dopravným prostriedkom bol spáchaný trestný čin, b) pri pátraní po hľadaných osobách, zbraniach, strelive, výbušnínach, omamných a psychotropných látkach a jedoch a veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich s trestnou činnosťou.

§ 24

Oprávnenie pri zaisťovaní bezpečnosti civilnej leteckej dopravy

(1) Pri zaisťovaní bezpečnosti civilnej leteckej dopravy pred teroristickými útokmi policajt je oprávnený vykonať prehliadku lietadla, ako aj prehliadku osôb a batožiny, aby zistil, či osoby neprepravujú veci, ktoré by mohli byť použité na teroristický útok.

(2) Vecou podľa odseku 1 sa rozumie najmä strelná, bodná, sečná zbraň, výbušnina, výbušný predmet alebo žieravina.

§ 25

Oprávnenie pri zaisťovaní bezpečnosti určených osôb

(1) V súvislosti so zaisťovaním bezpečnosti určených osôb, ohrozených svedkov a chránených svedkov je policajt oprávnený vykonať prehliadku osôb, batožiny, vecí, dopravných prostriedkov a objektov nachádzajúcich sa v priestore, z ktorého by bolo možné ohroziť bezpečnosť určených osôb, ohrozených svedkov alebo chránených svedkov.

(2) Policajt je oprávnený vykonať prehliadku osôb iba vtedy, ak tieto osoby na jeho výzvu uvedený priestor ihneď neopustia alebo ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(3) Prehliadka osôb, batožiny, vecí, dopravných prostriedkov a objektov nesmie sledovať iný záujem než zaistenie bezpečnosti určených osôb, ohrozených svedkov a chránených svedkov.

§ 25a

Oprávnenie zakázať sprístupňovanie, poskytovanie a zverejňovanie osobných údajov určených osôb

(1) Policajt služby ochrany určených osôb je oprávnený zakázať sprístupňovanie, poskytovanie a zverejňovanie osobných údajov^{11b)} určených osôb a ich blízkych osôb z informačných systémov prevádzkovateľov a sprostredkovateľov,^{11ba)} ktorí spracúvajú^{11bb)} osobné údaje podľa osobitného predpisu.^{11bc)}

(2) Ak je potrebné na základe osobitného

zákona^{11bd)} sprístupniť, poskytnúť alebo zverejniť osobné údaje osôb podľa odseku 1, je prevádzkovateľ a sprostredkovateľ informačného systému povinný to vopred prerokovať so službou ochrany určených osôb.

§ 26

Oprávnenie pri zabezpečovaní ochrany štátnej hranice

(1) Pri zabezpečovaní ochrany štátnej hranice policajt je oprávnený vykonávať kontrolu cestovných dokladov osôb prekračujúcich štátnu hranicu.

(2) V prípade podozrenia zo spáchania trestného činu osobou prekračujúcou štátnu hranicu je policajt oprávnený vykonať prehliadku osoby, batožiny a dopravného prostriedku. Také isté oprávnenie má policajt aj v prípade podozrenia zo spáchania priestupku súvisiaceho s prekročením štátnej hranice, priestupku na úseku cestovania do zahraničia a na úseku pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky.

§ 27

Oprávnenie zakázať vstup na určené miesto alebo prikázať zotrvanie na určenom mieste

Ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných osôb, policajt je oprávnený každému prikázať, aby

- a) v nevyhnutne potrebnom čase nevstupoval na určené miesto, ani sa na ňom nezdržiaval,
- b) na nevyhnutne potrebný čas zotrval na určenom mieste.

§ 27a

Oprávnenie vykázať zo spoločného obydlija

(1) Policajt je oprávnený vykázať z bytu alebo domu alebo iného priestoru

spoločne obývaného s ohrozenou osobou objektu alebo znemožnenie výkonu a aj z jeho bezprostredného okolia (ďalej len "spoločné obydlie") osobu, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby, najmä vzhľadom na predchádzajúce takéto útoky; súčasťou vykázania zo spoločného obydlia je aj zákaz vstupu vykázanej osobe do spoločného obydlia počas 48 hodín od vykázania. Policajt je oprávnený vykázať zo spoločného obydlia takúto osobu aj počas jej neprítomnosti.

(2) Vykázanie zo spoločného obydlia oznámi policajt ústne. Vykázanej osobe policajt presne oznámi priestor, na ktorý sa vykázanie zo spoločného obydlia vzťahuje. Rozsah priestoru policajt určí podľa potreby preventívnej ochrany osoby, ktorá je ohrozená útokom podľa odseku 1.

(3) Policajt vyhotoví potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydlia, ktoré odovzdá vykázanej osobe a ohrozenej osobe. V potvrdení o vykázaní zo spoločného obydlia policajt uvedie meno, priezvisko, dátum narodenia vykázanej osoby a ohrozenej osoby, priestor, na ktorý sa vykázanie zo spoločného obydlia vzťahuje a čas, kedy policajt osobu zo spoločného obydlia vykázal. Súčasne s vydaním potvrdenia o vykázaní, vykázaná osoba oznámi policajtovi adresu a prípadne telefónne číslo, na ktorom bude zastihnuteľná počas trvania účinkov vykázania, až do vydania rozhodnutia súdu o predbežnom opatrení.11be) Telefónne číslo poskytne prípadne policajtovi tiež ohrozená osoba.

Ak vykázaná osoba alebo ohrozená osoba odmietne potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydlia prevziať, policajt túto skutočnosť uvedie v úradnom zázname.

(4) Ak je s vykázaním zo spoločného obydlia spojené ohrozenie prevádzky

objektu alebo znemožnenie výkonu zamestnania vykázanej osoby podľa osobitného predpisu,11bf) útvar Policajného zboru o tejto skutočnosti bezodkladne vyrozumie zamestnávateľa alebo prevádzkovateľa objektu, ktorý prijme príslušné opatrenia na náhradné zaistenie prevádzky objektu.

(5) Policajt vyzve vykázanú osobu na vydanie kľúčov od spoločného obydlia, poučí ju o následkoch neuposlušnosti tejto výzvy11bg) a súčasne vykázanej osobe umožní vziať si zo spoločného obydlia veci slúžiace výlučne jej osobným potrebám, osobné cennosti a dokumenty a prípadne v lehote do 24 hodín od oznámenia vykázania zo spoločného obydlia aj ďalšie osobné veci a veci nevyhnutné pre jej podnikanie alebo výkon povolania. Policajt vykázanej osobe poskytne informácie o možnostiach ubytovania a písomné poučenie o ďalšom postupe a následkoch nedostavenia sa na súdne pojednávanie o predbežnom opatrení, vrátane spôsobu predvolávania na súdne pojednávanie a spôsobu doručenia súdneho rozhodnutia.11bh) Písomné poučenie poskytne policajt tiež ohrozenej osobe.

(6) Policajt je povinný poučiť ohrozenú osobu o možnosti podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa osobitného predpisu11be) a podľa možnosti poskytnúť jej v písomnej forme informácie o organizáciách na pomoc poškodeným, vrátane informácií o službách nimi poskytovaných a poskytnúť kontakt na organizácie poskytujúce pomoc obetiam domáceho násillia.

(7) Na vykonanie úkonov súvisiacich s vykázaním zo spoločného obydlia policajt zabezpečí prítomnosť nezúčastnenej osoby; nemusí tak urobiť, ak by mohlo dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia alebo ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(8) Vykázanie zo spoločného obydla končí uplynutím 48 hodín od vykázania zo spoločného obydla, ak ďalej nie je ustanovené inak. Počas soboty, nedele a sviatku sa plynutie tejto lehoty prerušuje. Plynutie lehoty pokračuje najbližší nasledujúci pracovný deň. Doručením návrhu na vydanie predbežného opatrenia na súd(11b) počas vykázania zo spoločného obydla sa trvanie vykázania zo spoločného obydla predlžuje až do nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia súdu o tomto návrhu, o čom sa vykázaná osoba upovedomí v rámci poučenia podľa odseku 5; útvar Policajného zboru poskytne ohrozenej osobe súčinnosť pri doručovaní návrhu predbežného opatrenia.

(9) Ak sa počas vykázania zo spoločného obydla zistí, že neboli splnené podmienky vykázania zo spoločného obydla podľa odseku 1, vykázanie zo spoločného obydla útvar Policajného zboru ukončí, o čom sa ohrozená osoba a vykázaná osoba neodkladne upovedomí.

(10) Útvar Policajného zboru preveruje dodržiavanie vykázania zo spoločného obydla.

(11) O vykonanom postupe podľa odsekov 1 až 10 policajt spíše neodkladne úradný záznam. Ak je ohrozenou osobou dieťa, kópia záznamu sa zašle orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.(11bi)

§ 28

Oprávnenie uzatvoriť verejne prístupné miesta

(1) Pri pátraní po páchateloch úmyselných trestných činov, hľadaných osobách, zbraniach, streľive, výbušnínach, omamných a psychotropných látkach a jedoch alebo

po veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti, prípadne súvisiacich s trestnou činnosťou, sú policajti oprávnení uzatvoriť verejne prístupné miesta a vykonať ich prehliadku s cieľom zistiť, či sa uvedené osoby alebo veci v nich nenachádzajú.

(2) Policajt je oprávnený presvedčiť sa, či osoba, ktorá sa nachádza na verejne prístupnom mieste uzatvorenom podľa odseku 1, nemá pri sebe zbraň (§ 14 ods. 5), a ak ju má, odňať ju. Ak po skončení uzatvorenia verejne prístupného miesta nedovoľujú zákonné dôvody zbraň vrátiť, policajt vydá osobe potvrdenie o odňatí zbrane.

§ 29

Oprávnenie otvoriť byt

(1) Ak je dôvodná obava, že je ohrozený život alebo vážne ohrozené zdravie osoby, alebo ak hrozí závažná škoda (§ 11 ods. 3) na majetku a vec neznesie odklad alebo ak sa v byte alebo v inom uzavretom priestore (ďalej len "byt") zdržuje páchatel úmyselného trestného činu a nerešpektuje výzvy polície na jeho opustenie, policajt je oprávnený otvoriť byt, vstúpiť doň a vykonať opatrenia na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva.

(2) Oprávnenia uvedené v odseku 1 má policajt aj v prípade, ak vznikne dôvodné podozrenie, že sa v byte nachádza zomretá osoba.

(3) Na vykonanie oprávnenia podľa odseku 1 alebo 2 policajt zabezpečí prítomnosť nezúčastnenej osoby; nemusí tak urobiť, ak by mohlo dôjsť k ohrozeniu jej života alebo zdravia alebo ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(4) Po vykonaní opatrení podľa odseku 1 policajt okamžite vyrozumie nájomcu bytu alebo vlastníka užívajúceho byt a zabezpečí uzavretie bytu, ak to nemôže

vykonať nájomca bytu, vlastník užívajúci je trestný čin páchaný v súbehu s iným byt alebo iná oprávnená osoba. trestným činom.

(5) Otvorením bytu sa nesmie sledovať iný účel, než je uvedený v odseku 1 alebo 2.

(6) O otvorení bytu a vykonaných opatreniach napíše policajt úradný záznam.

§ 29a

Oprávnenie pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií, legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu

(1) Policajt služby finančnej polície a služby kriminálnej polície pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií alebo legalizácie príjmov z trestnej činnosti s predpokladanou značnou škodou alebo škodou veľkého rozsahu^{11c)} je oprávnený

a) vstupovať do každej prevádzkovej budovy, miestnosti alebo miesta slúžiaceho na podnikanie, ako aj do dopravných prostriedkov používaných na podnikanie,^{11e)}

b) vstupovať aj do obydľia, ak obydľie slúži na podnikanie,

c) nazeráť do evidencií, účtovných písomností, listín a iných dokladov, spisov a záznamov na technickom nosiči dát, robiť si z nich výpisky, poznámky a kópie, žiadať vydanie týchto vecí alebo ich zaistiť podľa § 21. V prípade zaistenia vecí vydá potvrdenie o zaistenej veci dotknutej osobe a zamestnancovi správcu dane, ktorým je daňový úrad. Potvrdenie musí obsahovať presný súpis zaistených vecí, odtlačok úradnej pečiatky a podpisy oprávnených osôb.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije pri trestnom čine spáchanom v súvislosti s používaním colných predpisov alebo daňových predpisov v pôsobnosti colnej správy; to neplatí, ak

(3) Pri vykonávaní úkonov podľa odseku 1 je policajt služby finančnej polície a služby kriminálnej polície povinný umožniť prítomnosť dotknutých osôb.

(4) Pri odhaľovaní daňových únikov alebo nezákonných finančných operácií alebo legalizácie príjmov z trestnej činnosti a s nimi súvisiacich trestných činov a ich páchatelov podľa § 2 ods. 1 písm. b) a c) je policajt služby finančnej polície a služby kriminálnej polície oprávnený písomne žiadať od bánk a pobočiek zahraničných bánk správy, ktoré sa týkajú klientov bánk alebo pobočiek zahraničných bánk, aj keď sú predmetom bankového tajomstva.^{11f)}

(5) Osobitný útvar služby finančnej polície plní úlohy pri predchádzaní a odhaľovaní legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu podľa osobitného predpisu.¹⁾

§ 30

Oprávnenie na používanie výbušnín a výbušných predmetov

Určený policajt je oprávnený v súvislosti so zaisťovaním bezpečnosti osôb a ochrany majetku, najmä pri likvidácii nastražených výbušných systémov a pri likvidácii nálezu munície, používať výbušniny a výbušné predmety.

§ 31

Oprávnenie na držanie nebezpečných látok a zakázaných vecí

Určený policajt je oprávnený najmä na účely výučby, výcviku, skúšok, expertíznej činnosti alebo v súvislosti s plnením úloh uvedených v § 36 ods. 1 držať, skladovať a používať nebezpečné látky a zakázané veci. Takými látkami a vecami sa rozumie najmä strelné alebo

hromadne účinné zbrane, strelivo, výbušniny, výbušné predmety, omamné a psychotropné látky, mŕtvolné pachy, prekurzory, jedy, jadrové a iné obdobné rádioaktívne materiály, pornografické diela, detské pornografické diela, falzifikáty peňazí, známkov a cenných papierov.

§ 32

Oprávnenie pri objasňovaní priestupkov

(1) Policajt je pri objasňovaní priestupkov v prípadoch podľa osobitného predpisu¹²⁾ oprávnený vyžadovať lekárske vyšetrenie na zistenie požitého množstva alkoholu alebo inej užitej návykovej látky.

(2) Policajt je oprávnený vykonať ohliadku miesta priestupku, ohliadku veci, ktorá môže súvisieť so spáchaním priestupku a v súvislosti s tým zisťovať a zaisťovať stopy.

(3) Odber krvi osoby podozrivej zo spáchania priestupku sa musí vykonať, ak o to táto osoba požiada.

§ 33

Zrušený predpisom 315/1996 Z. z. s účinnosťou od 1. 4. 1997

§ 34

Spoločné ustanovenie

Každý je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku policajta alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa ustanovení § 17 až 33 a oprávnení podľa osobitných predpisov.¹³⁾

Tretí oddiel

Informačno-technické prostriedky a operatívno-pátracia činnosť

Informačno-technické prostriedky

§ 35

Zrušený predpisom 166/2003 Z. z. s účinnosťou od 21. 5. 2003

§ 36

Pri plnení úloh v boji proti terorizmu, v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu¹⁾ pri odhaľovaní trestnej činnosti a financovaniu terorizmu organizovanej v spojení s cudzinou a organizovanej trestnej činnosti a financovaniu terorizmu súvisiacej s nedovolenou výrobou, držaním a rozširovaním omamných a psychotropných látok, jedov, prekurzorov a jadrových materiálov, s falšovaním a pozmeňovaním peňazí, známkov a cenných papierov, pri odhaľovaní iných zločinov¹⁸⁾ pri poskytovaní ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi podľa osobitného predpisu,^{2a)} pri operatívnej ochrane legalizanta a agenta pri odhaľovaní daňových únikov a nezákonných finančných operácií, pri odhaľovaní úmyselných trestných činov podľa druhého a tretieho dielu ôsmej hlavy druhej časti Trestného zákona, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou najmenej dva roky, alebo iných úmyselných trestných činov, ktorých stíhanie upravuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, a pri zisťovaní ich páchatelov a pátraní po nich je Policajný zbor oprávnený používať informačno-technické prostriedky. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak ide o styk medzi obvineným a jeho obhajcom.

§ 37 - § 38

Zrušené predpisom 166/2003 Z. z. s účinnosťou od 21. 5. 2003

Operatívno-pátracia činnosť
§ 38a

(1) Operatívno-pátracia činnosť je systém spravidla utajených, spravodajských opatrení vykonávaných Policajným zborom na účely predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti a zisťovania jej páchatelov, zabezpečovania ochrany určených osôb a strážených objektov, technicky chránených objektov, zabezpečovania a poskytovania ochrany a pomoci ohrozenému svedkovi a chránenému svedkovi, ochrany štátnej hranice a vypátrania osôb a vecí.

(2) Operatívno-pátraciu činnosť vykonávajú na to určené služby Policajného zboru.

§ 39
Prostriedky operatívno-pátracej činnosti

(1) Prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumejú sledovanie osôb a vecí, monitorovanie osôb a dopravných prostriedkov, kontrolovaná dodávka 18a) kriminálne spravodajstvo, používanie krycích dokladov, nástrahová a zabezpečovacia technika a využívanie osôb konajúcich v prospech Policajného zboru, objekty a miesta používané pod legendou a predstieraný prevod vecí.

(2) Policajný zbor je oprávnený používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti pri odhaľovaní úmyselných trestných činov a pri zisťovaní ich páchatelov, pri ochrane legalizanta a agenta, pri zabezpečovaní ochrany určených osôb, ochrany strážených objektov, ochrany štátnej hranice a v prípadoch uvedených v § 36 a osobitnom predpise 18aa); prostriedky operatívno-pátracej činnosti je Policajný zbor v súvislosti s činnosťou kriminálneho spravodajstva oprávnený

používať pri vykonávaní bezpečnostnej previerky podľa osobitného predpisu.18ab)

(3) Monitorovaním osôb a dopravných prostriedkov na účely tohto zákona sa rozumie spracúvanie informácií o osobách a dopravných prostriedkoch v rozsahu údajov podľa Schengenského dohovoru,18aa) ktoré získali útvary Policajného zboru pri plnení svojich úloh.

§ 39a
Kriminálne spravodajstvo, legalizant a agent

(1) Kriminálnym spravodajstvom sa na účely tohto zákona rozumie činnosť, ktorou sa utajeným spôsobom získavajú, sústreďujú a vyhodnocujú informácie o trestných činoch a ich páchateloch a vytvárajú sa podmienky na použitie agenta.

(2) Na plnenie úloh na úseku kriminálneho spravodajstva možno použiť policajta-legalizanta, ktorý koná pod trvalou legendou alebo dočasnou legendou.

(3) Policajt, ktorý koná pod trvalou legendou alebo dočasnou legendou, môže byť pri plnení úloh na úseku kriminálneho spravodajstva, za podmienok ustanovených v osobitnom predpise, použitý ako agent.

(4) Policajný zbor je pre kriminálne spravodajstvo oprávnený používať informačno-technické prostriedky pri vykonávaní bezpečnostných previerok podľa osobitného predpisu.18ab)

§ 39b
Ochrana policajta

Ak je to pri plnení úloh kriminálneho spravodajstva a použití agenta na ochranu policajta nevyhnutné, na

zakrytie jeho činnosti možno vytvoriť legendu 18b) a v súvislosti s tým v informačných systémoch Policajného zboru (§ 69), informačných systémoch štátnych orgánov a informačných systémoch orgánov samosprávy zaznamenávať a vyberať potrebné údaje; používať zvláštne spôsoby vykazovania údajov pri hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu vrátane devízového hospodárenia, pri priznávaní dane z príjmov, vykazovaní poistného všeobecného zdravotného poistenia a poistného na sociálne zabezpečenie a príspevku do poistenia v nezamestnanosti.

§ 39c

Osobitné nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom štátu

(1) Osobitné finančné prostriedky sú vyčlenené rozpočtové prostriedky ministerstva, ktoré Policajný zbor používa na úhradu výdavkov spojených s vykonávaním operatívno-pátracej činnosti, s vykonávaním kriminálneho spravodajstva, s používaním agenta a s ochranou svedka.

(2) Osobitné finančné prostriedky sa vedú na samostatnom mimorozpočtovom účte ministerstva.

(3) Pri používaní osobitných finančných prostriedkov Policajný zbor nepostupuje podľa osobitných predpisov, ktoré upravujú spôsoby vykazovania údajov pri hospodárení s prostriedkami štátneho rozpočtu, priznávanie dane z príjmov, vykazovanie zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, poistného na sociálne zabezpečenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti.

(4) Policajný zbor je oprávnený používať osobitné spôsoby vykazovania použitia osobitných finančných prostriedkov aj pri poskytovaní súhrnných údajov

príslušným štátnym orgánom na základe ich požiadaviek; v takýchto prípadoch Policajný zbor poskytne požadované súhrnné údaje takým spôsobom a v takom rozsahu, aby nedošlo k ohrozeniu plnenia úloh Policajného zboru alebo k ohrozeniu bezpečnosti policajtov.

(5) Policajný zbor je oprávnený pri vykonávaní operatívno-pátracej činnosti, vykonávaní kriminálneho spravodajstva, v súvislosti s používaním agenta a pri ochrane svedka používať osobitné spôsoby nakladania s majetkom štátu, ktorý je v správe ministerstva.

(6) Používanie osobitných finančných prostriedkov a ich kontrolu a osobitné spôsoby nakladania s majetkom štátu, ktorý je v správe ministerstva upraví minister.

§ 40

Krycie doklady

(1) Kryciami dokladmi sa na účely tohto zákona rozumejú listiny a predmety slúžiace na utajenie skutočnej totožnosti alebo príslušnosti k orgánom verejnej moci policajta, svedka, 18c) chráneného svedka, 2a) agenta a osoby konajúcej v prospech Policajného zboru (§ 41). Na zakrytie činnosti policajta, svedka, chráneného svedka a agenta možno vytvoriť legendu a v súvislosti s tým v informačných systémoch Policajného zboru (§ 69), v informačných systémoch štátnych orgánov, v informačných systémoch verejnoprávných inštitúcií, v informačných systémoch orgánov samosprávy a v informačných systémoch iných právnických osôb alebo fyzických osôb podnikateľov zaznamenávať a vyberať potrebné údaje. Na ten účel sú štátne orgány, orgány verejnoprávných inštitúcií, orgány samosprávy a iné právnické osoby alebo fyzické osoby podnikatelia povinné poskytnúť Policajnému zboru nevyplnené tlačivá

nimi vydávaných dokladov vrátane ďalších komponentov a zložiek potrebných na ich vyhotovenie.

- (2) Krycím dokladom nesmie byť
- a) preukaz poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,
 - b) preukaz člena vlády Slovenskej republiky,
 - c) služobný preukaz sudcu,
 - d) služobný preukaz prokurátora,
 - e) diplomatický pas.

(3) Krycie doklady vydáva Policajný zbor na základe rozhodnutia ministra alebo ním poverenej osoby. Tieto doklady vyhotovuje Policajný zbor na základe žiadosti aj iným štátnym orgánom, ktorým ich použitie umožňujú osobitné zákony.18d)

(4) Policajný zbor vedie evidenciu krycích dokladov.

§ 41

Osoby konajúce v prospech Policajného zboru

(1) Osobou konajúcou v prospech Policajného zboru sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá dobrovoľne, utajovaným spôsobom poskytuje informácie a služby Policajnému zboru pri odhaľovaní trestnej činnosti.

(2) Policajný zbor môže viesť evidenciu osôb konajúcich v jeho prospech len počas plnenia jednotlivých úloh.

(3) Osobou konajúcou v prospech Policajného zboru nesmie byť príslušník Slovenskej informačnej služby, príslušník Vojenského spravodajstva a príslušník Národného bezpečnostného úradu.

§ 41a

Predstieraný prevod vecí

Predstieraným prevodom vecí sa na účely tohto zákona rozumie predstieranie kúpy, predaja alebo iného spôsobu prevodu vecí, na ktorej držanie sa vyžaduje osobitné povolenie alebo ktorej držanie je zakázané.

Štvrtý oddiel

Cela policajného zaistenia

§ 42

(1) Policajt je oprávnený osobu zaistenú podľa § 19 umiestniť do cely policajného zaistenia (ďalej len "cela") zriadenej na tento účel na útvare Policajného zboru.

(2) Policajt je ďalej oprávnený umiestniť do cely aj osobu, ak

- a) je zadržaná,
- b) je zatknutá na základe príkazu na zatknutie, medzinárodného zatýkacieho rozkazu alebo európskeho zatýkacieho rozkazu,
- c) ide o svedka, ktorého osobná sloboda bola obmedzená na základe príkazu súdu,
- d) je prevzatá policajtom na vykonanie procesných úkonov z väzby, z výkonu trestu odňatia slobody alebo
- e) má byť dodaná do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody.

§ 43

(1) Pred umiestnením osoby do cely odoberie policajt, ktorý vykonáva ochranu cely, tejto osobe veci, ktorými by mohla ohroziť vlastný život alebo zdravie alebo život a zdravie inej osoby.

(2) Policajt napíše zoznam odobratých vecí, ktorý podpíše spolu s osobou umiestňovanou do cely. Pri prepustení osoby z cely jej odobraté veci vráti. Vrátenie vecí potvrdí osoba svojím podpisom.

§ 44

(1) Do cely sa vždy umiestňujú oddelene osoby

- a) rôzneho pohlavia,
- b) mladšie ako 18 rokov a dospelé,
- c) zadržané alebo zatknuté na základe príkazu na zatknutie, u ktorých možno predpokladať, že sa proti nim bude viesť spoločné trestné konanie alebo ich trestné činy spolu súvisia.

(2) Ak policajt zistí, že osoba, ktorá má byť umiestnená do cely, je zjavne pod vplyvom alkoholických nápojov, omamných látok, psychotropných látok alebo liekov, zranená, alebo osoba upozorní na svoju závažnú chorobu alebo zranenie, policajt zariadi jej lekárske ošetrovanie a vyžiada vyjadrenie lekára, či môže byť umiestnená v cele.

§ 45

(1) Cela musí byť hygienicky nezávadná a zodpovedať účelu zaistenia osoby.

(2) Cela môže byť vybavená prostriedkami zvukovej a obrazovej techniky na zabezpečenie spojenia s policajtom, ktorý vykonáva ochranu cely.

(3) V cele nesmú byť také predmety, ktoré by mohli byť zneužitú na ohrozenia života a zdravia umiestnenej osoby alebo policajta.

§ 46

Ak osoba, ktorá má byť umiestnená do cely, nemá dostatočný odev alebo jej odev je hygienicky závadný, požičia jej odev útvar Policajného zboru, pri ktorom je cela zriadená.

§ 47

Zrušený predpisom 69/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. 5. 2005

§ 48

(1) Ak osoba umiestnená v cele ochorí, ublíži si na zdraví alebo sa pokúsi o samovraždu, urobí policajt, ktorý vykonáva ochranu cely, potrebné opatrenia smerujúce k ochrane jej zdravia a života; poskytne jej najmä prvú pomoc a privolá lekára.

(2) O skutočnostiach uvedených v odseku 1, ako aj o prípade úmrtia osoby umiestnenej v cele policajt bez meškania vyrozumie veliteľa útvaru Policajného zboru, pri ktorom je cela zriadená. Veliteľ útvaru Policajného zboru o týchto prípadoch neodkladne vyrozumie lekára, príslušného prokurátora a o úmrtí vyrozumie niektorú z blízkych osôb8) zomrelého.

§ 49

(1) Osoba umiestnená v cele môže podávať návrhy, podnety a sťažnosti. Písomné návrhy, podnety a sťažnosti sa odovzdávajú veliteľovi útvaru Policajného zboru na ďalšie riešenie. Ústne podané návrhy, podnety a sťažnosti policajt, ktorý vykonáva ochranu cely, spíše a odovzdá ich tomuto veliteľovi na ďalšie riešenie.

(2) Dozor prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti pri umiestňovaní a pobyte osôb v cele sa riadi osobitnými predpismi.19)

Piaty oddiel

Použitie donucovacích prostriedkov policajtom

§ 50

Donucovacie prostriedky

(1) Donucovacími prostriedkami sú

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku,
- c) putá,
- d) spútaovací opasok,
- e) spútavacie popruhy,
- f) služobný pes,
- g) vytláčanie motorovými vozidlami a vytláčanie koňmi,
- h) technické prostriedky na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku,
- i) zastavovací pás a iné prostriedky na násilné zastavenie dopravného prostriedku,
- j) špeciálna vodná striekačka,
- k) zásahová výbuška,
- l) úder strelnou zbraňou,
- m) hrozba zbraňou,
- n) varovný výstrel do vzduchu,
- o) použitie špeciálneho streliva,
- p) použitie lietadla,
- r) zbraň.

(2) Prostriedkami na prekonanie odporu a odvrátenie útoku sú obušky, obranné tyče, obranné štíty, slzotvorné prostriedky a elektrické paralyzátory.

(3) Pred použitím donucovacích prostriedkov je policajt povinný osobu, proti ktorej zakročuje, vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

(4) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov policajt použije, rozhoduje podľa konkrétnej situácie tak, aby dosiahol účel sledovaný služobným zákrokom a použitý donucovací

prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

§ 51

Použitie hmatov, chvatov, úderov, kopov sebaobrany a prostriedkov na prekonanie odporu a odvrátenie útoku

(1) Policajt je oprávnený použiť hmaty, chvaty, údery, kopy sebaobrany a prostriedky na prekonanie odporu a odvrátenie útoku, aby

- a) zaistil bezpečnosť inej alebo vlastnej osoby pred útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známk bude pokračovať,
- b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,
- c) predviedol, zaistil, zatkol, zadržal alebo dodal do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody osobu, ktorá kladie aktívny odpor,
- d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- e) prekonal aktívny odpor vykázaný osoby podľa § 27a.

(2) Hmaty a chvaty je policajt oprávnený použiť, aby

- a) predviedol, zaistil, zatkol alebo zadržal osobu, ktorá kladie pasívny odpor alebo ktorá kladie odpor pri snímaní identifikačných znakov podľa § 20a,
- b) prekonal pasívny odpor vykázaný osoby podľa § 27a.

§ 52

Použitie pút a spútaacieho opasku

(1) Policajt je oprávnený použiť putá

- a) na spútie predvádzanej, zaistenej, zadržanej alebo zatknutej osoby alebo

osoby, ktorá má byť dodaná do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody a kladie aktívny odpor alebo napáda iné osoby alebo policajta, alebo poškodzuje majetok, po márnej výzve, aby od takého konania upustila,

b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých predvádzaných, zaistených, zadržaných alebo zatknutých osôb za podmienok uvedených v písmene a),

c) pri vykonávaní služobných zákrokov alebo procesných úkonov s

predvedenými, zaistenými, zadržanými, zatknutými osobami alebo s osobami, ktoré sú vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, ak je dôvodná obava, že sa pokúsia o útek,

d) pri vykonávaní policajných prevozov cudzincov cez územie Slovenskej republiky na štátnu hranicu susedného štátu.

(2) Osoba uvedená v odseku 1 môže byť, ak to okolnosti vyžadujú, pripútaná aj k vhodnému predmetu, avšak iba na čas, pokiaľ trvajú dôvody uvedené v odseku 1.

(3) Policajt je oprávnený použiť spúšťač opasok na účely uvedené v odsekoch 1 a 2, ak je podozrenie, že použitie pút môže byť neúčinné.

§ 52a

Použitie spúšťačov popruhov

(1) Policajt je oprávnený použiť spúšťač popruhy, ak osoba umiestnená v cele neovláda svoje konanie.

(2) Po celý čas použitia spúšťačov popruhov musí byť osoba umiestnená v cele pod kontrolou policajta, ktorý musí dbať, aby nedošlo k narušeniu krvného obehu spúšťačnej osoby.

§ 53

Použitie služobného psa

(1) Policajt je oprávnený použiť služobného psa

a) aby zaistil bezpečnosť inej alebo vlastnej osoby, ak sa po výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známkov bude pokračovať,

b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,

c) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

d) na prenasledovanie osoby na úteku, ak má byť zaistená, zadržaná, zatknutá alebo dodaná do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody.

e) aby donútil ukrývajúcu sa osobu, ktorá má byť zaistená, zadržaná, zatknutá alebo dodaná do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody, opustiť úkryt,

f) na stráženie predvedenej, zaistenej, zdržanej, zatknutej osoby alebo osoby, ktorá má byť dodaná do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody,

g) na prenasledovanie osoby, ktorá sa v blízkosti štátnej hranice na výzvu nezastaví, snaží sa uniknúť a nemôže byť iným spôsobom zadržaná,

h) na zaistenie svojej bezpečnosti alebo bezpečnosti inej osoby pri policajných prevozoch cudzincov cez územie Slovenskej republiky na štátnu hranicu susedného štátu.

(2) Policajt používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby alebo charakter služobného zákroku vyžaduje, môže použiť služobného psa bez náhubku.

§ 54

Vytláčanie motorovými vozidlami a vytláčanie koňmi

Policajti môžu účastníkov zhromaždenia,²⁰⁾ športových²¹⁾ a verejných kultúrnych podujatí²²⁾ (ďalej len "podujatie") vytláčať motorovými vozidlami alebo koňmi, ak

- a) dochádza k narušovaniu pokojného priebehu podujatia a zvolávateľovi, organizátorovi alebo usporiadateľovi sa nepodarilo zabezpečiť nápravu,
- b) sa účastníci po skončení podujatia pokojne nerozídu,
- c) účastníci podujatia páchajú trestné činy a nápravu nemožno zaistiť iným spôsobom, najmä zákrokom proti jednotlivým páchatelom.

§ 55

Použitie technických prostriedkov na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku

Policajt je oprávnený použiť technické prostriedky na zabránenie odjazdu dopravného prostriedku v prípade, ak

- a) dopravný prostriedok stojí na mieste, kde je to zakázané,²³⁾ a vodič sa v blízkosti nezdržuje,
- b) sa vodič dopravného prostriedku aj po opakovanej výzve odmieta podrobiť služobným zákrokom vykonávaným policajtom a z jeho konania je zrejmé, že chce s dopravným prostriedkom z miesta odísť,
- c) ide o dopravný prostriedok, o ktorom sa zistilo, že je odcudzený,
- d) je dôvodné podozrenie, že dopravný prostriedok sa môže použiť na odvoz páchatela trestného činu.

§ 56

Použitie zastavovacieho pásu alebo iných prostriedkov na násilné zastavenie dopravného prostriedku

(1) Policajt je oprávnený použiť zastavovací pás alebo iné prostriedky na

násilné zastavenie dopravného prostriedku, ktorého vodič po opakovanej výzve alebo na znamenie dané podľa osobitných predpisov²⁴⁾ nezastaví a ak je

- a) bezohľadnou jazdou vážne ohrozený život, zdravie alebo majetok,
- b) dôvodné podozrenie, že sa v dopravnom prostriedku prepravujú páchatelia úmyselných trestných činov, hľadané osoby, zbrane, strelivo, výbušniny, omamné a psychotropné látky a jedy, veci pochádzajúce z trestnej činnosti alebo súvisiace s trestnou činnosťou,
- c) zrejmé, že sa pokúsi o násilné vniknutie do strážených objektov lebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- d) dôvodné podozrenie, že sa pokúsi o násilný prechod štátnej hranice.

(2) Iným prostriedkom podľa odseku 1 sa rozumie najmä služobné vozidlo, povoz alebo stavebné mechanizmy.

§ 57

Použitie špeciálnej vodnej striekačky

Špeciálnu vodnú striekačku môžu policajti použiť na rozptýlenie účastníkov podujatia za podmienok uvedených v § 54.

§ 58

Použitie zásahovej výbušky

Policajt je oprávnený použiť zásahovú výbušku proti nebezpečnému páchatelovi v uzavretom priestore, ktorý sa na výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť úkryt. Policajt je oprávnený použiť zásahovú výbušku aj pri hromadnom narušení verejného poriadku a pri výtržnostiach na športových podujatiach.

§ 59

Použitie úderu strelnou zbraňou

Policajt je oprávnený použiť úder strelnou zbraňou v nutnej obrane,²⁵⁾ spravidla pri zápase s útočníkom, ak jeho odpor nemôže prekonať iným spôsobom.

§ 60

Použitie hrozby zbraňou a varovného výstrelu do vzduchu

Policajt je oprávnený použiť hrozbu zbraňou a varovný výstrel do vzduchu, aby

- a) zaistil bezpečnosť inej alebo vlastnej osoby, ak vyzvaná osoba neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známk bude nasledovať,
- b) predviedol, zaistil, zatkol, zadržal, dodal do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody osobu, ktorá kladie aktívny odpor,
- c) zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým sa porušuje verejný poriadok,
- d) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do strážených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- e) zabránil úteku prenasledovanej alebo strázenej osoby, ak má byť zaistená, zadržaná, zatknutá alebo dodaná do väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody,
- f) zabránil násilnému prekročeniu štátnej hranice.

§ 61

Použitie zbrane

(1) Policajt je oprávnený použiť zbraň iba

- a) v nutnej obrane²⁵⁾ a krajnej núdzi,²⁶⁾
- b) ak sa nebezpečný páchatel, proti ktorému zakročuje, na jeho výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť úkryt,
- c) ak nemožno inak prekonať odpor

smerujúci k zmareniu jeho služobného zákroku,

- d) aby zamedzil útek nebezpečného páchatela, ktorého nemôže iným spôsobom zadržať,
- e) ak osoba, proti ktorej sa použila hrozba zbraňou alebo varovný výstrel do vzduchu, neuposlúchne výzvu policajta smerujúcu na zaistenie bezpečnosti inej alebo jeho vlastnej osoby,
- f) ak nemožno inak zadržať dopravný prostriedok, ktorého vodič bezohľadnou jazdou vážne ohrozuje život a zdravie osôb a na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov²⁴⁾ nezastaví,
- g) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje strážený objekt alebo miesto, kde je vstup zakázaný, po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,
- h) aby zneškodnil zviera ohrozujúce život alebo zdravie osôb,
- i) aby v bezprostrednom priestore štátnej hranice prinútil zastaviť dopravný prostriedok, ktorého vodič na opakovanú výzvu alebo znamenie dané podľa osobitných predpisov²⁴⁾ nezastaví.

(2) Zbraňou podľa odseku 1 a § 50 ods. 1 písm. r) sa rozumie strelná a bodná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti.

(3) Pred použitím zbrane je policajt povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitá zbraň. Pred použitím strelné zbrane je policajt povinný použiť tiež varovný výstrel. Od výstrahy a varovného výstrelu do vzduchu môže policajt upustiť len v prípade, keď je sám napadnutý alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inej osoby alebo vec neznesie odklad.

(4) Pri použití zbrane je policajt povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby nebol ohrozený život iných osôb a aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje.

§ 61a

Použitie špeciálneho streliva

(1) Policajt je oprávnený použiť špeciálne strelivo pri služobných zákrokoch pod jednotným velením podľa § 66 a pri služobných zákrokoch pod priamym velením podľa § 68.

(2) Špeciálnym strelivom sa na účely tohto zákona rozumie strelivo s gumovým projektilom, strelivo s projektilom naplneným značkovacím farbivom, strelivo s projektilom naplneným slzotvornou látkou.

(3) Policajt je pri služobných zákrokoch podľa odseku 1 oprávnený použiť

a) gumové projektily

1. v nutnej obrane²⁵⁾ alebo v krajnej núdzi,²⁶⁾ ak nie sú podmienky na použitie zbrane, na zaistenie bezpečnosti inej osoby alebo vlastnej osoby, ak vyzvaná osoba neupustí od útoku, 2. ak nemožno inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu služobného zákroku,

b) projektily naplnené značkovacím farbivom na označenie iniciátorov útoku alebo iného protiprávneho konania, c) projektily naplnené slzotvornou látkou na rozptýlenie účastníkov podujatí za podmienok uvedených v § 54, ak sa páchateľ, proti ktorému zákrok smeruje, na výzvu nevzdá alebo sa zdráha opustiť úkryt, alebo ak nemožno inak prekonať odpor smerujúci k zmareniu služobného zákroku.

(4) Pri použití špeciálneho streliva je policajt povinný dbať na potrebnú opatrnosť a najmä na to, aby nebol ohrozený život osôb a aby čo najviac šetril zdravie osôb, proti ktorým zákrok smeruje, a zdravie nezúčastnených osôb.

§ 61b

Použitie lietadiel

(1) Policajný zbor je oprávnený použiť lietadlo pri služobnej činnosti a služobných zákrokoch proti páchateľom zločinov na

a) vykonávanie služobného zákroku, b) využívanie špeciálnych palubných zariadení počas vykonávania služobnej činnosti, pri ktorej je Policajný zbor oprávnený používať prostriedky operatívno-pátracej činnosti, c) vykonávanie leteckej činnosti špeciálnych zásahových jednotiek, d) zastavovanie dopravného prostriedku, e) vrhanie prostriedkov na obmedzenie alebo zabránenie páchaniu trestných činov.

(2) Policajný zbor je oprávnený použiť lietadlo aj na špecializovaný výcvik činností uvedených v odseku 1 písm. a) až e).

§ 62

Špeciálne donucovacie prostriedky, špeciálne zbrane a ich použitie

(1) Špeciálne donucovacie prostriedky a špeciálne zbrane sú:

a) dočasne zneschopňujúce prostriedky, b) špeciálne vrhacie a úderné prostriedky, ak nemajú povahu zbrane, c) mechanické strelné zbrane, d) strelná zbraň s tlmičom zvuku, e) strelná zbraň so zariadením na osvetľovanie cieľa, f) špeciálne upravené strelné zbrane, g) špeciálne výbušné predmety a špeciálne nálože.

(2) Na použitie špeciálnych donucovacích prostriedkov a špeciálnych zbraní sa primerane vzťahujú ustanovenia § 50 ods. 3 a 4, § 51, § 59 až 61 a § 63 až 65.

Šiesty oddiel

Povinnosti policajta po použití donucovacích prostriedkov

§ 63

Ak policajt zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, je povinný, ak to okolnosti dovoľia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť jej lekárske ošetrovanie.

§ 64

(1) Policajt je povinný neodkladne hlásiť svojmu nadriadenému každý služobný zákrok, pri ktorom použil donucovacie prostriedky.

(2) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia donucovacích prostriedkov alebo ak pri ich použití bola spôsobená smrť, ujma na zdraví alebo škoda na majetku, je nadriadený povinný zistiť, či boli použité v súlade so zákonom. O výsledku zistenia napíše úradný záznam.

(3) Ak policajt použije donucovacie prostriedky mimo miesta svojho služobného pôsobiska, ohlásí ich použitie na najbližší útvar Policajného zboru. Na ďalší postup sa primerane vzťahuje odsek 2.

§ 65

Osobitné obmedzenia

Pri služobnom zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou a proti osobe mladšej ako 15 rokov je policajt oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty, chvaty a putá. Ostatné donucovacie prostriedky je policajt oprávnený použiť

len vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb alebo policajta alebo hrozí závažná škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 66

Služobné zákroky a použitie donucovacích prostriedkov pod jednotným velením

(1) Ak zakročujú policajti pod jednotným velením, rozhoduje o použití donucovacích prostriedkov za podmienok uvedených v tomto zákone veliteľ zakračujúcej jednotky. O použití donucovacích prostriedkov môže na mieste zákroku rozhodnúť aj nadriadený tohto veliteľa. Rozhodnutie veliteľa zakračujúcej jednotky alebo jeho nadriadeného o použití donucovacích prostriedkov musí byť uchované na zvukovom alebo písomnom zázname.

(2) Na veliteľa zakračujúcej jednotky, ktorý rozhodol o použití donucovacích prostriedkov podľa odseku 1, alebo na jeho nadriadeného sa primerane vzťahujú ustanovenia § 63 a 64 ods. 1 a 2.

Služobné zákroky a použitie donucovacích prostriedkov policajtom v službe osobitného určenia

§ 67

(1) Policajt v službe osobitného určenia vykonáva služobné zákroky proti

a) teroristom,
b) únoscom osôb a dopravných prostriedkov,
c) nebezpečným páchatelom organizovanej trestnej činnosti a páchatelom úmyselných zločinov.¹⁸⁾

(2) Policajta v službe osobitného určenia možno nasadiť aj na záchranné akcie, najmä pri živelných pohromách a katastrofách, veľkých dopravných nehodách a priemyselných haváriách.

(3) O nasadení policajtov v službe osobitného určenia rozhoduje prezident Policajného zboru.

§ 68

(1) Služobné zákroky policajtov v službe osobitného určenia sa vykonávajú pod priamym velením veliteľa zákroku.

(2) O použití donucovacích prostriedkov, špeciálnych donucovacích prostriedkov alebo špeciálnych zbraní pri služobných krokoch rozhoduje veliteľ zákroku. Rozhodnutia veliteľa zákroku musia byť uchované na zvukovom alebo písomnom zázname.

(3) Na veliteľa zákroku, ktorý rozhodol podľa odseku 2, a na jeho nadriadeného sa primerane vzťahujú ustanovenia § 63 a 64 ods. 1 a 2.

(4) Ak je to nutné v záujme osobnej bezpečnosti policajtov v službe osobitného určenia a osôb im blízkych⁸⁾, sú oprávnení použiť pri služobnom zákroku ochranné kukly. O použití ochranných kúkiel rozhoduje veliteľ zákroku.

§ 68a

Osobitné prípady použitia ochrannej kukly policajtom

Ak je to nutné v záujme osobnej bezpečnosti policajta a osoby jemu blízkej, policajt je oprávnený použiť pri služobnom zákroku proti osobe podozrivej zo spáchania zločinu alebo pri služobnom zákroku proti nebezpečnému páchatelovi ochrannú kuklu. Pri takomto zákroku musí mať na viditeľnom mieste umiestnený nápis "POLÍCIA" a identifikačné číslo zakročujúceho policajta. O použití ochrannej kukly rozhoduje riaditeľ útvaru.

ŠTVRTÁ HLAVA SPRACÚVANIE INFORMÁCIÍ POLICAJNÝM ZBOROM

§ 69

(1) Policajný zbor spracúva podľa tohto zákona a osobitného zákona^{11bc)} informácie a osobné údaje zhromaždené pri plnení úloh Policajného zboru vrátane informácií a osobných údajov poskytnutých zo zahraničia v rozsahu nevyhnutnom na ich plnenie.

(2) Policajný zbor je oprávnený, ak je to potrebné na plnenie jeho úloh, vyhotovovať zvukové, obrazové alebo iné záznamy z miest verejne prístupných a zvukové, obrazové alebo iné záznamy o priebehu služobnej činnosti alebo služobného zákroku.

(3) Ak sú na vyhotovovanie záznamov podľa odseku 2 zriadené automatické technické systémy, je Policajný zbor povinný vhodným spôsobom uverejniť informáciu o zriadení takých systémov.

(4) Informácie a osobné údaje, ktoré vedie Policajný zbor podľa odseku 1, ako aj zvukové, obrazové alebo iné záznamy z miest verejne prístupných, ktoré vedie Policajný zbor podľa odseku 2, sa poskytujú prokuratúre, súdom, Slovenskej informačnej službe, Vojenskému spravodajstvu, Vojenskej polícii, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polícii, colnej správe, Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky, Národnému bezpečnostnému úradu na plnenie ich úloh a obecnej polícii podľa osobitného predpisu;^{27b)} ďalším právnickým osobám a fyzickým osobám, len ak je to nevyhnutné na plnenie ich úloh podľa osobitného zákona, a do zahraničia

podľa § 69d ods. 5.

(5) Nepravdivé osobné údaje nemožno poskytovať; neoverené osobné údaje sa musia pri poskytovaní takto označiť a musí sa uviesť miera ich spoľahlivosti. Ak dôjde k poskytnutiu nepravdivých alebo nesprávnych osobných údajov, je Policajný zbor povinný bez zbytočného odkladu informovať všetkých príjemcov údajov, ktorým sa také osobné údaje poskytli.

(6) Informácie a osobné údaje podľa odseku 4 nie sú verejne prístupné a osoby uvedené v odseku 4 ich môžu poskytnúť tretím osobám len s predchádzajúcim súhlasom Policajného zboru.

(7) Ak Policajný zbor preverovaním alebo v priebehu spracúvania osobných údajov zistí, že osobné údaje nie sú potrebné na plnenie úloh Policajného zboru, bezodkladne takéto osobné údaje zlikviduje.

(8) Policajný zbor najmenej raz za tri roky preveruje, či sú spracúvané osobné údaje naďalej potrebné na plnenie úloh Policajného zboru.

(9) Policajný zbor spracúva v Schengenskom informačnom systéme informácie a osobné údaje zhromaždené pri plnení úloh Policajného zboru spolu s informáciami a osobnými údajmi zhromaždenými zmluvnými stranami a pridruženými štátmi Schengenského dohovoru; 18aa) výmenu doplňujúcich informácií a osobných údajov zabezpečuje prostredníctvom svojho osobitného útvaru SIRENE.

(10) Pri spracúvaní informácií a osobných údajov v Schengenskom informačnom systéme postupuje Policajný zbor podľa osobitného predpisu.18aa)

(11) Informácie a osobné údaje zo Schengenského informačného systému sa poskytujú v rozsahu podľa osobitného predpisu.18aa)

- a) ministerstvu,
- b) Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky,
- c) Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky,
- d) súdu,
- e) prokuratúre,
- f) colnej správe,
- g) Železničnej polícii.

(12) Prevádzkovateľom informačných systémov Policajného zboru, v ktorých sú spracúvané osobné údaje, je ministerstvo.

§ 69a

Spracúvanie osobných údajov pri plnení úloh Policajného zboru na účely trestného konania

(1) Pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej činnosti, zisťovaní páchatelov trestných činov a vyšetrovaní trestných činov (ďalej len "plnenie úloh Policajného zboru na účely trestného konania") je Policajný zbor pri získavaní a spracúvaní osobných údajov povinný

- a) písomne určiť účel, na ktorý sa majú osobné údaje spracúvať,
- b) zhromažďovať osobné údaje zodpovedajúce len určenému účelu a v rozsahu nevyhnutnom na určený účel,
- c) uchovávať osobné údaje len na čas, ktorý je nevyhnutný na účely ich spracúvania,
- d) spracúvať osobné údaje získané na tieto účely oddelene od osobných údajov spracúvaných pri plnení iných úloh Policajného zboru.

(2) Policajný zbor je pri spracúvaní osobných údajov pri plnení úloh Policajného zboru na účely trestného konania oprávnený v rozsahu potrebnom na plnenie úloh Policajného zboru v súvislosti s trestným konaním

- a) zlučovať osobné údaje, ktoré sa získali

na rozdielne účely,
b) spracúvať nepravdivé osobné údaje;
tieto osobné údaje sa musia takto
označiť.

(3) Policajný zbor je oprávnený pri spracúvaní osobných údajov pri plnení úloh Policajného zboru v súvislosti s trestným konaním spracúvať osobné údaje, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženskú vieru alebo svetonázor, členstvo v politických stranách alebo politických hnutiach, členstvo v odborových organizáciách a údaje týkajúce sa zdravia alebo pohlavného života (ďalej len "osobitné kategórie osobných údajov"), ak je to vzhľadom na povahu trestného činu nevyhnutné. Policajný zbor je oprávnený spracúvať osobitné kategórie osobných údajov aj o osobách určitej komunity, ktoré spáchali trestný čin, ak sa hromadne vyskytujú trestné činy páchané osobami tejto komunity.

(4) Policajný zbor je oprávnený spracúvať osobné údaje pri plnení úloh Policajného zboru na účely trestného konania i bez súhlasu osoby, ktorej sa týkajú, pričom je povinný dbať na ochranu jej súkromia. Ak nie je predpoklad ohrozenia plnenia úloh Policajného zboru na účely trestného konania, Policajný zbor zlikviduje osobné údaje; ak také osobné údaje neboli zlikvidované, Policajný zbor dotknutej osobe oznámi, že sa o nej vedú osobné údaje.

(5) Policajný zbor nezlikviduje osobné údaje, ktoré sa uchovávajú v spisovom materiáli a nespracúvajú sa automatizovane.

(6) Policajný zbor spracúva podľa odsekov 1 až 5 aj osobné údaje získavané pri predchádzaní, odhaľovaní a zisťovaní páchatelia inak trestného činu,^{27d)} ktorého sa dopustila osoba

trestne nezodpovedná pre nedostatok veku alebo pre nepričetnosť.

§ 69b

Spracúvanie osobných údajov pri pátraní po osobách

(1) Pri pátraní po osobách je Policajný zbor oprávnený

a) zlučovať v potrebnom rozsahu osobné údaje, ktoré sa získali na rozdielne účely,

b) spracúvať osobitné kategórie osobných údajov^{27c)} takých osôb, ak je to nevyhnutné na ich vypátranie.

(2) Po vypátraní nezvestnej osoby alebo hľadanej osoby Policajný zbor bez zbytočného odkladu zlikviduje osobné údaje takej osoby. Likvidácia osobných údajov sa nemusí vykonať, ak

a) osoba bola nezvestná alebo sa hľadala opakovane,

b) možno dôvodne predpokladať, že osoba bude opäť nezvestná alebo hľadaná,

c) osobné údaje o osobe sa spracúvajú pri plnení úloh Policajného zboru v súvislosti s trestným konaním.

§ 69c

Informovanie o osobných údajoch a oprava nepravdivých alebo nepresných osobných údajov

(1) Každý má právo písomne požiadať Policajný zbor o poskytnutie informácie, aké osobné údaje Policajný zbor spracúva o jeho osobe. Policajný zbor je povinný bezplatne žiadateľovi odpovedať do 30 dní od doručenia písomnej žiadosti.

(2) Policajný zbor na základe písomnej žiadosti bezplatne a bezodkladne zlikviduje alebo opraví nepravdivé osobné údaje vzťahujúce sa na osobu žiadateľa.

(3) Policajný zbor alebo ministerstvo v prípade zistenia nepravdivých údajov oznámi žiadateľovi, že ich zlikvidoval; v prípade zistenia nepresných údajov žiadateľovi oznámi, že ich opravil, a v ostatných prípadoch oznámi, že jeho žiadosť sa preverila. Policajný zbor poskytne žiadateľovi informáciu o spracúvaných osobných údajoch v rozsahu, ktorý neohroží plnenie úloh Policajného zboru.

(4) Policajný zbor je oprávnený spracúvať iný účel, než na aký sa poskytl, len s kópie dokladov a dokumentov, ktoré poskytol žiadateľ na preukázanie oprávnenosti svojej žiadosti podľa odsekov 1 a 2.

(5) Na konanie podľa odsekov 1 až 3 sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁰⁾

§ 69d

Poskytovanie osobných údajov

(1) Policajný zbor poskytuje osobné údaje iným orgánom alebo osobám, ak

- a) to ustanovuje zákon,
- b) je to na prospech osoby, o ktorej sa vedú osobné údaje, a ak táto osoba dala na poskytnutie súhlas,
- c) je poskytnutie osobných údajov nevyhnutné na odstránenie bezprostredného závažného ohrozenia bezpečnosti osôb alebo verejného poriadku, alebo
- d) to ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(2) Policajný zbor poskytne podľa odseku 1 písm. a), b) a d) osobné údaje na základe písomnej žiadosti, ktorá musí obsahovať účel, na aký sa majú osobné údaje poskytnúť. Osobné údaje podľa odseku 1 písm. c) môže Policajný zbor poskytnúť iným orgánom alebo osobám aj bez predchádzajúcej písomnej žiadosti; orgán alebo osoba, ktorej sa údaje poskytnú, je povinná do troch dní

po odpadnutí prekážky, ktorá bránila doručeniu písomnej žiadosti, predložiť písomnú žiadosť Policajnému zboru.

(3) K poskytovaným osobným údajom musia byť pripojené informácie o právoplatných rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní, ak s týmito údajmi súvisia.

(4) Prijemca údajov podľa odsekov 1 až 3 je oprávnený spracúvať osobné údaje na predchádzajúcim súhlasom Policajného zboru.

(5) Do zahraničia možno poskytovať osobné údaje i bez písomnej žiadosti, ak tak ustanovuje zákon alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 69da

Výmena informácií a osobných údajov so štátmi Európskej únie pri plnení úloh Policajného zboru na účely trestného konania

(1) Policajný zbor je oprávnený pri plnení úloh Policajného zboru na účely trestného konania žiadať informácie a osobné údaje od orgánu členského štátu Európskej únie oprávneného na predchádzanie a odhaľovanie trestnej činnosti, zisťovanie páchatelov trestných činov a vyšetrovanie trestných činov (ďalej len "orgán členského štátu Európskej únie"), ak možno predpokladať, že informácie a osobné údaje sú dostupné v tomto štáte.

(2) Ak boli informácie a osobné údaje, ktoré Policajný zbor prijal od orgánu členského štátu Európskej únie, poskytnuté s podmienkou, je Policajný zbor touto podmienkou viazaný.

(3) Policajný zbor poskytuje na účely predchádzania a odhaľovania trestnej činnosti, zisťovania páchatelov trestných činov a vyšetrovania trestných činov

informácie a osobné údaje orgánu členského štátu Európskej únie

a) na jeho požiadanie alebo

b) bez jeho požiadania, ak je predpoklad, že poskytnutím informácie alebo osobného údaj sa pomôže pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej činnosti, zisťovaní páchatela trestného činu a vyšetrovaní trestného činu, pre ktorý možno vydať európsky zatýkací rozkaz na základe jeho zaradenia do niektorej z kategórií podľa osobitného zákona.^{27e)}

(4) Na žiadosť o informácie a osobné údaje Policajný zbor odpovie

a) najneskôr do ôsmich hodín, ak ide o

naliehavú žiadosť o informácie alebo osobné údaje, ktorá sa týka trestného činu, pre ktorý možno vydať európsky zatýkací rozkaz na základe jeho zaradenia do niektorej z kategórií podľa osobitného zákona, ak sú požadované informácie a osobné údaje dostupné v informačných systémoch, do ktorých má Policajný zbor priamy prístup,

b) najneskôr do siedmich dní, ak ide o nenaliehavú žiadosť o informácie a osobné údaje, ktorá sa týka trestného činu, pre ktorý možno vydať európsky zatýkací rozkaz na základe jeho zaradenia do niektorej z kategórií podľa osobitného zákona, ak sú požadované informácie a osobné údaje dostupné v informačných systémoch, do ktorých má Policajný zbor priamy prístup,

c) najneskôr do 14 dní, ak ide o bežnú žiadosť.

(5) Ak nie je možné odpovedať v lehotách podľa odseku 4, Policajný zbor poskytne žiadateľovi vysvetlenie, v ktorom mu oznámi dôvody predĺženia lehoty.

(6) Ak ide o naliehavú žiadosť podľa odseku 4 písm. a), nesmie predĺženie lehoty na poskytnutie informácií presiahnuť tri dni.

(7) Ak informácia alebo osobný údaj,

ktorý sa má poskytnúť orgánu členského štátu Európskej únie, bol získaný služobnou činnosťou, ktorej predchádzal

súhlas alebo príkaz súdu alebo prokurátora, Policajný zbor na takéto poskytnutie potrebuje predchádzajúci súhlas súdu alebo prokurátora, na základe súhlasu alebo príkazu ktorého, bola informácia alebo osobný údaj získaný. Ak súd alebo prokurátor, na základe ktorého súhlasu alebo príkazu bola informácia alebo osobný údaj získaný, nepovolí poskytnutie informácie alebo osobného údaj orgánu členského štátu Európskej únie, Policajný zbor mu poskytnutie odmietne.

(8) Ak informáciu alebo osobný údaj, ktorý sa má poskytnúť orgánu členského štátu Európskej únie, získal Policajný zbor od iného členského štátu Európskej únie, Policajný zbor na takéto poskytnutie potrebuje predchádzajúci súhlas členského štátu Európskej únie, ktorý informáciu alebo osobný údaj poskytol. Ak informáciu alebo osobný údaj, ktorý sa má poskytnúť, získal Policajný zbor od štátu, ktorý nie je členským štátom Európskej únie a na poskytnutie informácie alebo osobného údaj je potrebný súhlas tohto štátu, Policajný zbor o tento súhlas požiada.

(9) Policajný zbor môže odmietnuť poskytnutie informácie alebo osobného údaj podľa odseku 3 písm. a), ak by poskytnutie

a) ohrozilo bezpečnosť osôb,

b) poškodilo základné záujmy

bezpečnosti Slovenskej republiky,

c) ohrozilo úspech prebiehajúceho odhaľovania, objasňovania alebo vyšetrovania trestného činu,

d) bolo zjavne neprimerané alebo neopodstatnené vzhľadom na účely, na ktoré sa požaduje,

e) sa týkalo trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby jeden rok alebo menej.

(10) Ministerstvo oznámi Rade Európskej únie a Európskej komisii medzinárodné zmluvy týkajúce sa výmeny informácií a osobných údajov do troch mesiacov od ich podpisu.

(11) Podrobnosti o vymieňaní informácií a osobných údajov s orgánmi členských štátov Európskej únie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 69e

Zverejňovanie osobných údajov

Policajný zbor je oprávnený zverejňovať osobné údaje v rozsahu nevyhnutnom na plnenie úloh Policajného zboru na účely trestného konania alebo pri pátraní po osobách.

§ 69f

Registrácia informačných systémov Policajného zboru

Informačné systémy Policajného zboru nepodliehajú registrácii podľa osobitného zákona.^{11bc)}

PIATA HLAVA

VYČLENENIE VOJAKOV A PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH BEZPEČNOSTNÝCH ZBOROV NA PLNENIE ÚLOH POLICAJNÉHO ZBORU

§ 70

(1) Ak sily a prostriedky Policajného zboru nebudú postačovať na zabezpečenie ochrany štátnej hranice, stráženého objektu, verejného poriadku alebo vedenia boja proti terorizmu a

organizovanému zločinu, môže vláda na nevyhnutný čas vyčleniť na tieto účely v stave bezpečnosti^{27f)} profesionálnych vojakov a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a v krízovej situácii^{27g)} vojakov mimoriadnej služby^{27h)} a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(2) Na profesionálnych vojakov, vojakov mimoriadnej služby a príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže vyčlenených podľa odseku 1 sa primerane použijú ustanovenia § 8 až 14, § 17 až 20, § 22, § 23, § 26 až 28, § 34, § 50 až 61b, § 63 až 66, § 67 a § 80 tohto zákona. Podrobnosti ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 71

Profesionálni vojaci, vojaci mimoriadnej služby a príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže preukazujú príslušnosť na plnenie úloh Policajného zboru svojou rovnošatou a vonkajším označením "POLÍCIA".

ŠIESTA HLAVA

VZŤAHY POLICAJNÉHO ZBORU K ŠTÁTNYM ORGÁNOM, OBCIAM, PRÁVNICKÝM OSOBÁM A FYZICKÝM OSOBÁM A K ZAHRANIČIU

§ 72

Každý má právo obracať sa na policajtov a útvary Policajného zboru so žiadosťou o pomoc. Policajti a útvary Policajného zboru sú povinné v rozsahu tohto zákona pomoc poskytnúť.

§ 72a

(1) Minister financií Slovenskej republiky a guvernér Národnej banky Slovenska (ďalej len "guvernér") môžu požiadať ministra o to, aby služba finančnej polície plnila úlohy, ktoré súvisia s odhaľovaním daňových únikov a nezákonných finančných operácií alebo s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu, ak tieto úlohy nemôže Ministerstvo financií Slovenskej republiky alebo Národná banka Slovenska zabezpečiť vlastnými silami a prostriedkami; to neplatí, ak ide o daňové úniky a nezákonné finančné operácie alebo o legalizáciu príjmov z trestnej činnosti, ktoré majú súvislosť s porušovaním colných predpisov.

(2) Na plnenie úloh podľa odseku 1 poskytne minister financií Slovenskej republiky alebo guvernér službe finančnej polície nevyhnutné informácie.

(3) Služba finančnej polície poskytne ministrovi financií Slovenskej republiky alebo guvernérovi informácie, ktoré získa pri plnení úloh podľa odseku 1 alebo pri ostatnej služobnej činnosti, ak sú potrebné pre činnosť Ministerstva financií Slovenskej republiky alebo Národnej banky Slovenska.

§ 73

(1) Útvary Policajného zboru poskytujú ochranu osobám povereným výkonom rozhodnutia súdu, alebo iného orgánu verejnej moci, ak tieto osoby z dôvodu ohrozenia života alebo zdravia nemôžu výkon rozhodnutia uskutočniť a ak o poskytnutie tejto ochrany písomne požiadal príslušný orgán, správca konkurznej podstaty, predbežný správca alebo súdny exekútor.⁴⁾

(2) O poskytnutie ochrany podľa odseku

1 možno požiadať len vtedy, ak
a) výkon rozhodnutia bol zmarený alebo
b) z konania alebo charakteru osoby povinného vyplýva odôvodnený záver, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osoby poverenej výkonom rozhodnutia.

(3) Na požiadanie osoby ohrozenej osobou vykázanou podľa § 27a útvar Policajného zboru zabezpečuje kontrolu dodržiavania obmedzenia uloženého predbežným opatrením súdu na ochranu osôb ohrozených násilím podľa osobitného predpisu.^{11b)} Úradný záznam o vykonaní kontroly dodržiavania obmedzenia uloženého predbežným opatrením súdu, útvar Policajného zboru bezodkladne odošle súdu, ktorý o predbežnom opatrení rozhodol.

§ 74

(1) Ak nie je obec schopná zabezpečiť verejný poriadok v obci vlastnými silami a prostriedkami, môže požiadať o pomoc útvar Policajného zboru. Útvar Policajného zboru je povinný v rozsahu svojej pôsobnosti túto pomoc poskytnúť.

(2) Policajný zbor a obecná polícia vo veciach verejného poriadku a v obecných veciach verejného poriadku²⁸⁾ spolupracujú.

§ 75

(1) Ak vznikne bezprostredné nebezpečenstvo porušenia verejného poriadku, ktoré nemôže byť odstránené silami a prostriedkami príslušných orgánov, Policajný zbor je povinný zúčastniť sa na odvrátení tohto nebezpečenstva. Činnosť Policajného zboru sa v takomto prípade obmedzí na vykonanie nevyhnutných opatrení.

(2) Ak nevyhnutné opatrenia podľa

odseku 1 boli vykonané bez vedomia príslušného orgánu, Policajný zbor je povinný okamžite vyznamenať tento orgán o vykonaných nevyhnutných opatreniach.

§ 76

(1) Útvary Policajného zboru sú oprávnené pri plnení svojich úloh požadovať od štátnych orgánov, obcí, právnických a fyzických osôb podklady a informácie.

(2) Štátne orgány, obce, právnické a fyzické osoby sú povinné požadované podklady a informácie neodkladne poskytnúť, ak im v tom nebránia dôvody ustanovené inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) Policajný zbor môže takto získané podklady a informácie použiť len na plnenie svojich úloh a je povinný chrániť ich pred vyzradením.

(4) Policajný zbor je oprávnený pri pátraní po nezvestnej osobe písomne žiadať od právnických osôb a fyzických osôb, ktoré prevádzkujú elektronické komunikačné siete alebo poskytujú elektronické komunikačné služby,28h) s predchádzajúcim súhlasom príbuzného v priamom rade, súrodenca, osvojiteľa, manžela osvojiteľa, osvojenca, manžela alebo druhu nezvestnej osoby alebo toho, komu bola zverená nezvestná osoba do výchovy, starostlivosti alebo pod dozor prevádzkové a lokalizačné údaje týkajúce sa nezvestnej osoby; písomnej žiadosti Policajného zboru je potrebné bezodkladne vyhovieť.

(5) Policajný zbor je oprávnený pri pátraní po odcudzenom motorovom vozidle, ktorého súčasťou bolo alebo v ktorom sa v čase odcudzenia nachádzalo telekomunikačné zariadenie účastníka elektronickej komunikačnej prevádzky,

na písomnú žiadosť majiteľa, prevádzkovateľa alebo držiteľa telekomunikačného zariadenia písomne žiadať od právnických osôb a fyzických osôb, ktoré prevádzkujú elektronické komunikačné siete alebo poskytujú elektronické komunikačné služby,28h) prevádzkové a lokalizačné údaje týkajúce sa elektronického zariadenia; písomnej žiadosti Policajného zboru je potrebné bezodkladne vyhovieť.

(6) Útvary Policajného zboru upozorňujú štátne orgány, obce, právnické a fyzické osoby na skutočnosti, ktoré sa dotýkajú ich činnosti a môžu viesť k ohrozeniu alebo porušeniu verejného poriadku.

§ 76a

(1) Policajný zbor je v rozsahu potrebnom na plnenie svojich úloh oprávnený žiadať poskytovanie informácií a osobných údajov od prevádzkovateľa, ktorý spracúva osobné údaje, a od sprostredkovateľa, ktorý spracúva osobné údaje,11ba) a to na jeho náklady; tento je povinný písomnej žiadosti Policajného zboru bez zbytočného odkladu vyhovieť, ak mu v tom nebránia dôvody ustanovené osobitnými predpismi.

(2) Prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ informačného systému užívateľov verejnej telefónnej služby,28c) informačného systému občianskych preukazov,28d) informačného systému cestovných dokladov,28e) informačného systému obyvateľov28f) a informačného systému dopravných evidencií28g) je povinný Policajnému zboru na plnenie jeho úloh umožniť diaľkový, nepretržitý a priamy prístup k informáciám a osobným údajom z príslušného informačného systému.

(3) Policajný zbor je pri odhaľovaní a dokumentovaní trestnej činnosti

oprávnený žiadať v rozsahu potrebnom na plnenie konkrétnej úlohy Policajného zboru a na čas nevyhnutný na splnenie tejto úlohy od právnických osôb a fyzických osôb, ktoré poskytujú elektronické komunikačné siete a elektronické komunikačné služby,28h) prevádzkové údaje a údaje komunikujúcich strán podľa osobitného predpisu28i) spôsobom umožňujúcim diaľkový, nepretržitý a priamy prístup. Právnické osoby a fyzické osoby, ktoré poskytujú elektronické komunikácie, sú povinné písomnej žiadosti Policajného zboru bez zbytočného odkladu vyhovieť.

(4) Policajný zbor je oprávnený využívať informácie a osobné údaje podľa odsekov 1 až 3 len v nevyhnutnej miere na služobné účely spôsobom, ktorý uchováva identifikačné údaje o útvere Policajného zboru alebo o policajtovi, ktorý o výdaj informácií žiadal, a o účele, na ktorý sa výdaj informácií žiadal, najmenej na päť rokov. O skutočnostiach podľa prvej vety je prevádzkovateľ, ktorý spracúva osobné údaje, a sprostredkovateľ, ktorý spracúva osobné údaje,11ba) povinný zachovávať mlčanlivosť.

(5) Prevádzkovateľ, ktorý spracúva osobné údaje, a sprostredkovateľ, ktorý spracúva osobné údaje,11ba) spracúvané na základe osobitného zákona je povinný poskytnúť Policajnému zboru na účely zaistenia ochrany osoby, o ktorej možno dôvodne predpokladať, že je ohrozený jej život alebo zdravie, informácie o oznamovaní každého poskytnutia osobného údajá.

(6) Policajný zbor poskytuje alebo zverejňuje informácie, ktoré nie sú osobnými údajmi, ak je to potrebné na plnenie úloh Policajného zboru. Na poskytovanie informácií do zahraničia sa ustanovenia § 69e vzťahujú primerane.

(7) Policajný zbor je povinný zabezpečiť

ochranu informácií a osobných údajov pred ich neoprávneným zverejnením alebo poskytovaním; tým nie sú dotknuté povinnosti Policajného zboru podľa osobitných zákonov.28j) Informácie a osobné údaje získané podľa odsekov 1 až 3 a 5 možno využívať len na plnenie úloh Policajného zboru.

(8) Osobnými údajmi podľa odsekov 1, 2 a 4 až 7 sú meno, priezvisko, rodné číslo, dátum a miesto narodenia a adresa pobytu. Ustanovenia osobitného zákona11bc) o povinnosti informovať osobu o stave spracúvania osobných údajov sa na poskytovanie údajov podľa odsekov 1 a 2 nepoužijú.

§ 77

Policajt je oprávnený v prípade nebezpečenstva bezprostredného ohrozenia života a zdravia alebo majetku požiadať každého o pomoc. Kto bol o túto pomoc požiadaný, je povinný ju poskytnúť; nemusí tak urobiť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby8) alebo ak tomu bránia iné dôležité okolnosti.

§ 77a

(1) Policajný zbor spolupracuje s políciami iných štátov, s medzinárodnými policajnými organizáciami, medzinárodnými organizáciami a organizáciami pôsobiacimi na území iných štátov najmä formou výmeny informácií, výmeny styčných dôstojníkov, prípadne inými formami.

(2) Policajný zbor môže plniť úlohy Policajného zboru aj mimo územia Slovenskej republiky, ak to vyplýva z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, alebo na základe dohody zúčastnených strán. O vysielaní policajtov na výkon štátnej

služby do zahraničia rozhoduje minister, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo osobitným predpisom, vykonávať na území Slovenskej republiky oprávnenia a povinnosti policajta.

(3) Ministerstvo môže na plnenie úloh Policajného zboru aj mimo územia Slovenskej republiky vyslať policajtov k zúčastňuje na území Slovenskej republiky spoločnej operácie,28jb) môže vykonávať oprávnenia a povinnosti policajta za podmienok podľa osobitného predpisu.28jc)

medzinárodným policajným organizáciám, políciám iných štátov, medzinárodným mierovým misiám, medzinárodným operáciám civilného krízového manažmentu alebo po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky k zastupiteľským úradom Slovenskej republiky alebo k medzinárodným organizáciám.

§ 77b

(1) Policajt je oprávnený pôsobiť na území iného štátu

a) podľa podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo osobitným predpisom28ja),

b) na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky o účasti na mierových operáciách podľa rozhodnutia medzinárodnej organizácie, ktorej je Slovenská republika členom alebo s ktorou má uzatvorené príslušné dohody, alebo

c) ak je vyslaný na plnenie úloh Policajného zboru na základe rozhodnutia ministra alebo prezidenta Policajného zboru a so súhlasom príslušného orgánu cudzieho štátu alebo na žiadosť príslušného orgánu cudzieho štátu.

(2) Pri vysielaní policajta do zahraničia podľa odseku 1 sa postupuje podľa osobitného zákona.7)

§ 77c

(1) Príslušník polície iného štátu môže podľa podmienok, v rozsahu a spôsobom ustanoveným medzinárodnou zmluvou, Policajného zboru, služby dopravnej

(2) Ak nie je uzatvorená medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, a ak je to potrebné na plnenie úloh Policajného zboru, možno so súhlasom ministra alebo ním poverenej osoby a so súhlasom príslušného orgánu cudzieho štátu využiť v rozsahu ustanovenom týmto zákonom príslušníka polície iného štátu

a) ako legalizanta a agenta,

b) na vykonanie predstieraného prevodu vecí,

c) na sledovanie osôb a vecí alebo

d) na použitie informačno-technických prostriedkov a nástrahovej a zabezpečovacej techniky.

(3) Činnosť príslušníka polície iného štátu pri vykonávaní úloh podľa odseku 2 riadi policajt.

(4) Pri náhrade škody vzniknutej v súvislosti s vykonávaním úloh podľa odseku 2 sa postupuje podľa § 78 a podľa osobitného zákona.7)

SIEDMA HLAVA DOBROVOLNÝ STRÁŽCA PORIADKU

§ 77d

(1) Dobrovoľný strážca poriadku (ďalej len "strážca poriadku") pomáha pri plnení úloh služby poriadkovej polície Policajného zboru, služby dopravnej

polície Policajného zboru a služby hraničnej polície Policajného zboru na úseku ochrany verejného poriadku, pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky a pri ochrane štátnej hranice. Strážcom poriadku môže byť osoba, ktorá dosiahla vek 21 rokov, je spôsobilá na právne úkony a požíva medzi občanmi dôveru a vážnosť.

(2) Osobu na prijatie za strážcu poriadku môže navrhnúť obec, v ktorej má osoba trvalý pobyt. Návrh na prijatie za strážcu poriadku obsahuje

- a) meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu navrhovanej osoby,
- b) písomný súhlas navrhovanej osoby,
- c) výpis registra trestov navrhovanej osoby nie starší ako tri mesiace.

(3) Osobu za strážcu poriadku prijíma a schvaľuje podľa potrieb Policajného zboru riaditeľ útvaru Policajného zboru. Útvar Policajného zboru po schválení osoby za strážcu poriadku tejto vydá preukaz strážcu poriadku.

§ 77e

(1) Strážca poriadku plní úlohy okrem úloh podľa odseku 4 len v prítomnosti policajta a podľa jeho pokynov. Strážca poriadku musí byť viditeľne označený preukazom strážcu poriadku a rukávovou páskou; označenie strážcu poriadku zabezpečuje útvar Policajného zboru. Za zníženej viditeľnosti strážca poriadku používa reflexnú vestu.

(2) Strážca poriadku má pri plnení úloh preukaz strážcu poriadku viditeľne pripnutý na ľavej prednej strane horného dielu odevu. Preukaz strážcu poriadku tvorí biely polkartón rozmerov 105 mm x 75 mm zaliaty do fólie, na ktorého prednej strane na zelenom podklade je bielymi písmenami uvedený nápis DOBROVOLNÝ STRÁŽCA

PORIADKU. Pod nápisom vľavo je číslo preukazu, titul, meno a priezvisko strážcu poriadku a odtlačok okrúhlej pečiatky so štátnym znakom. Pod nápisom vpravo je fotografia rozmerov 3 cm x 3,5 cm strážcu poriadku, dátum a podpis riaditeľa útvaru Policajného zboru. Vzor preukazu je uvedený v prílohe č. 1.

(3) Rukávovú pásku tvorí pruh látky zelenej farby široký 120 mm s nápisom DOBROVOLNÝ STRÁŽCA PORIADKU v bielej reflexnej farbe a s písmenami vysokými 25 mm. Reflexná vesta je žltej reflexnej farby s nápisom "DOBROVOLNÝ STRÁŽCA PORIADKU". Rukávová páska a reflexná vesta sú v čase, keď strážca poriadku neplní úlohy podľa odseku 1, uložené na miestne príslušnom útvare Policajného zboru. Vzor rukávovej pásky je uvedený v prílohe č. 2.

(4) Strážca poriadku je oprávnený so súhlasom útvaru Policajného zboru vykonávať na úseku ochrany verejného poriadku, bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ochrany štátnej hranice školenia, prednášky a inštruktaže.

(5) Strážca poriadku je pri plnení úloh podľa odseku 1 oprávnený,

- a) ak ide o porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu na úseku ochrany verejného poriadku, ochrany bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a ochrany štátnej hranice, používať na odstránenie takého porušenia dohováranie a výzvu,
- b) usmerňovať účastníkov dopravy najmä pri dopravnej nehode, poškodení komunikácie a na tieto účely dávať pokyn na zastavenie vozidla.

(6) Každý je povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn a usmernenie strážcu poriadku alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa

ustanovenia odseku 5.

(7) Čas a miesto plnenia úloh strážcu poriadku určuje útvar Policajného zboru po dohode so strážcom poriadku.

ÔSMA HLAVA

NÁHRADA ŠKODY

§ 78

(1) Štát zodpovedá za škodu osobe, ktorá poskytla pomoc Policajnému zboru alebo policajtom na ich žiadosť alebo s ich vedomím (ďalej len "poškodený"). Štát sa tejto zodpovednosti môže zbaviť iba vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(2) Ak došlo k ujme na zdraví alebo k smrti poškodeného, postupuje sa podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov pracovníkov. Vláda môže nariadením ustanoviť, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu

a) patrí poškodenému popri nárokoch podľa pracovnoprávných predpisov jednorazové mimoriadne odškodnenie, b) sa zvyšuje jednorazové odškodnenie patriace podľa pracovnoprávných predpisov pozostalým po poškodenom a kedy možno takéto odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou.

(3) Poškodenému sa uhradí aj škoda na veciach, ktorá mu vznikla v súvislosti s poskytnutím pomoci podľa odseku 1. Pritom sa uhradí skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu; ak to nie je možné alebo účelné, uhrádza sa škoda v peniazoch. Poškodenému sa môže priznať aj úhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci za poškodenú vec.

(4) Štát uhradí aj škodu, ktorú osoba

spôsobila v súvislosti s pomocou poskytnutou Policajnému zboru alebo policajtom.

(5) Štát zodpovedá aj za škody spôsobené Policajným zborom alebo policajtmi v súvislosti s plnením ich úloh ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak k spôsobeniu škody došlo v dôsledku protiprávneho konania osoby alebo oprávneného zákroku policajta.

(6) Náhradu škody poskytuje v zastúpení štátu ministerstvo.

DEVIATA HLAVA

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 79

Minister môže povolať na plnenie úloh ministerstva policajtov.

§ 80

Povinnosť mlčanlivosti

(1) Policajti sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámili pri plnení úloh Policajného zboru alebo v súvislosti s nimi a ktoré si v záujme právnických alebo fyzických osôb vyžadujú, aby zostali utajené pred nepovolanou osobou.

(2) Ak bola osoba poučená Policajným zborom alebo policajtom o povinnosti zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s činnosťou alebo plnením úloh Policajného zboru, je povinná uloženú mlčanlivosť zachovávať. Povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na skutočnosti, ktoré musia občania uviesť pri uplatňovaní svojich práv.

(3) Od povinnosti mlčanlivosti môže oslobodiť minister alebo prezident Policajného zboru.

(4) Policajta služby ochrany určených osôb možno zbaviť povinnosti mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa počas výkonu služby dozvedel, len so súhlasom určenej osoby alebo osoby, ktorej sa poskytla osobná ochrana.

(5) Ustanoveniami odsekov 1 až 4 nie sú dotknuté ustanovenia osobitného predpisu o ochrane utajovaných skutočností.^{18ab)}

§ 81

Zákaz používať označenia "Policajný zbor" a "Polícia" a zákaz používať služobnú rovnošatu Policajného zboru

(1) Ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovujú inak, zakazuje sa v ústnom vyhlásení, na odeve, v písomnom styku, v názve domény web stránky a na vozidle používať označenia "Policajný zbor" alebo "Polícia" vo všetkých tvaroch, vrátane zmien v ich diakritike a so začiatočnými malými písmenami.

(2) Ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovujú inak, zakazuje sa používať služobnú rovnošatu Policajného zboru a odev, ktorý by mohol byť zameniteľný so služobnou rovnošatou Policajného zboru.

(3) Výnimky zo zákazov podľa odsekov 1 a 2 udeľuje Policajný zbor. Na konanie a rozhodovanie o výnimke sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.¹⁰⁾

§ 81a

Stravovanie osoby, ktorej bola obmedzená osobná sloboda

(1) Stravovanie predvedenej osoby, zaistenej osoby alebo osoby umiestnenej v cele podľa tohto zákona, alebo zatknutej osoby, zadržanej osoby, predvedenej osoby, osoby, ktorá má byť dodaná do väzby alebo do výkonu trestu odňatia slobody, alebo odovzdanej osoby podľa osobitných predpisov^{28k)} sa zabezpečuje podľa miestnych podmienok a v príslušnom čase v súlade so zásadami správnej výživy a s prihliadnutím na vek, zdravotný stav a náboženské vyznanie takejto osoby. Prvýkrát sa strava takejto osobe poskytne, ak obmedzenie jej osobnej slobody prekročí šesť hodín. Ak obmedzenie osobnej slobody netrvá dlhšie ako šesť hodín, stravovanie sa zabezpečuje, iba ak si to vyžaduje zdravotný stav tejto osoby alebo vek takejto osoby, alebo iná vážna okolnosť, ktorá je policajtovi známa.

(2) Výdavky na stravovanie hradí osoba, ktorej bola strava poskytnutá; ak to jej aktuálne pomery nedovoľujú, výdavky na stravovanie znáša štát. Ak takáto osoba odmietne poskytnutie stravy, policajt o tom spíše úradný záznam, v ktorom uvedie aj dôvod odmietnutia stravy, a v prítomnosti iného policajta predloží úradný záznam na podpis osobe, ktorá poskytnutie stravy odmietla. Ak takáto osoba odmietne aj podpísanie úradného záznamu o odmietnutí stravy, túto skutočnosť zaznamenajú policajti v úradnom zázname a predložia ho svojmu nadriadenému.

(3) Hornú hranicu výdavkov na stravovanie vrátane použitého materiálu, ktoré znáša štát, a ďalšie podrobnosti o stravovaní vrátane spôsobu zabezpečovania stravovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 82

Prechodné ustanovenia

(1) Ak sa v iných zákonoch alebo všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Zbore národnej bezpečnosti, Verejnej bezpečnosti alebo o príslušníkoch Zboru národnej bezpečnosti alebo Verejnej bezpečnosti, rozumie sa tým Policajný zbor alebo policajti.

(2) Ak sa v iných zákonoch alebo všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Federálnom policajnom zbore, rozumie sa tým Policajný zbor.

§ 82a

Transpozičné ustanovenie

Týmto zákonom sa preberajú právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe č. 3.

§ 83

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č.

204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb.;

2. zákon č. 384/1990 Zb. o vymedzení pôsobnosti Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti v znení zákona č. 127/1992 Zb. a čl. I zákona č. 494/1992 Zb.;

3. zákon č. 333/1991 Zb. o Federálnom policajnom zbore a Zbore hradnej polície;

4. § 15 vyhlášky Ministerstva vnútra č. 87/1964 Zb. o vodičských preukazoch.

§ 83a

Zrušuje sa zákon č. 382/1997 Z. z. o pomocníkoch Policajného zboru.

§ 84

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1993.

Michal Kováč v. r.
Ivan Gašparovič v. r.
Vladimír Mečiar v. r.

1)Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1a) Trestný poriadok.

1aa)Napríklad § 34 ods. 6 a 8 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediaciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 19e ods. 1 a 3 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení zákona č. 458/2003 Z. z., § 55j ods. 1 a 3 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení zákona č. 458/2003 Z. z., § 25 ods. 2 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry.

1b)§ 13 zákona č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z.

2)Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

2a)Zákon č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2b)§ 34 a 35 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z.

3)Napr. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch, zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4) Napríklad Trestný zákon, Občiansky súdny poriadok, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

4a) Napríklad § 141 až 152 Trestného poriadku.

5) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 328/1996 Z. z., ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 481/2002 Z. z.

6a) § 10 ods. 8 písm. a) a b) a ods. 10 Trestného poriadku.

7) Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

7a) Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

8) § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

8a) Napríklad § 52 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, § 120 ods. 3 a § 128 Trestného poriadku, § 42 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

9) Napr. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch, zákon č. 381/1997 Z. z. o cestovných dokladoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

10) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

10a) § 742 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

10b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

10ab) § 12 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. v znení zákona č. 69/2000 Z. z.

11) § 2 Obchodného zákonníka. 10aa) § 3 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v znení zákona č. 69/2000 Z. z.

11b) § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

11ba) § 4 ods. 2 a 3 zákona č. 428/2002 Z. z. v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

11bb) § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 428/2002 Z. z. v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

11bc) Zákon č. 428/2002 Z. z. v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

11bd) Napríklad Trestný poriadok.

11be) § 76 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku.

11bf) § 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami v znení neskorších predpisov.

11bg) § 47 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

11bh) § 75b Občianskeho súdneho poriadku.

11bi) Šiesta časť zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11c) § 125 Trestného zákona.

11d) Zákon Slovenskej národnej rady č. 194/1990 Zb. o lotériách a iných podobných hrách v znení neskorších predpisov.

11e) Napríklad zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.

11f) § 91 ods. 4 písm. g) zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

11g) Zákon č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

12) § 4 a 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb.

13) Napríklad § 54 zákona č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

14) § 49 a 50 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

15) § 11 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

16) Vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 41/1984 Zb. o podmienkach prevádzky vozidiel na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.

17) Vyhláška č. 145/1956 Ú. v. o premávke na cestách v znení neskorších predpisov.

18) § 11 ods. 1 Trestného zákona.

18a) § 111 Trestného poriadku.

18aa) Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach, podpísaný v Schengene 19. júna 1990 v platnom znení. Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, zv. 2/19.

18ab) Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

18b) § 117 ods. 3 Trestného poriadku.

18c) § 136 ods. 5 Trestného poriadku.

18d) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe, zákon č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.

19) Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení zákona č. 458/2003 Z. z.

20) Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve.

21) Zákon Slovenskej národnej rady č. 315/1992 Zb. o verejných telovýchovných, športových a turistických podujatiach.

22) Zákon Slovenskej národnej rady č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

23) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.

24) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

25) § 25 Trestného zákona.

26) § 24 Trestného zákona.

27a) § 3 písm. c) zákona č. 52/1998 Z. z.

27b) § 24 zákona Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení zákona č. 319/1999 Z. z. § 28 zákona č. 335/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.

27c) § 8 a 9 zákona č. 428/2002 Z. z. v znení zákona č. 602/2003 Z. z.

27d) § 22 a 23 Trestného zákona.

27e) § 4 ods. 8 zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

27f) Čl. 1 ods. 3 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

27g) Čl. 1 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

27h) § 2 ods. 1 písm. e) prvý bod až tretí bod zákona č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

28) Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii.

28c) § 5 ods. 2 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách.

28d) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch v znení neskorších predpisov.

28e) § 23 zákona č. 381/1997 Z. z. o cestovných dokladoch.

28f) Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 369/1999 Z. z.

28g) § 85 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

28h) § 1 zákona č. 610/2003 Z. z.

28i) § 55 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 610/2003 Z. z.

28j) Napríklad zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

28ja) Napríklad nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje mechanizmus na zriadenie rýchlych pohraničných zásahových tímov a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004, pokiaľ ide o tento mechanizmus, a ktorým sa regulujú úlohy a právomoci prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže (Ú. v. EÚ L 199/30, 31. 7. 2007).

28k) Napríklad Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení neskorších predpisov, zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, zákon č. 139/2002 Z. z. o rybárstve v znení neskorších predpisov.

28jb) Čl. 17 ods. 1 rozhodnutia Rady 2008/615/SVV z 23. júna 2008 o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 210, 6. 8. 2008).

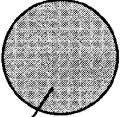
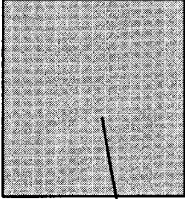
28jc) Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV (Ú. v. EÚ L 210, 6. 8. 2008).

Príloha č. 1

k zákonu č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 490/2001 Z. z.

VZOR

Preukaz strážcu poriadku

DOBROVOĽNÝ STRÁŽCA PORIADKU	
Číslo preukazu: Titul, meno a priezvisko: 	 Dátum: Riaditeľ:

Odtlačok malej okrúhlej pečiatky so štátnym znakom

Zelený pás s bielymi písmenami

Farebná fotografia 3,0 cm x 3,5 cm

Dobrovoľný strážca poriadku je oprávnený vykonávať činnosť v rozsahu ustanovenom v zákone o Policajnom zbore. Nálezca je povinný tento preukaz odovzdať najbližšiemu policajtovi. Zneužitie preukazu sa trestá podľa zákona.

Preukaz má rozmery 105 mm x 75 mm.

Príloha č. 2

k zákonu č. 171/1993 Z. z. v znení zákona č. 490/2001 Z. z.

VZOR

Rukávová páska dobrovoľného strážcu poriadku

Príloha č. 3

**k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. v znení
neskorších predpisov**

**ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE**

Rámcové rozhodnutie Rady 2006/960/SVV z 18. decembra 2006 o zjednodušení výmeny informácií a spravodajských informácií medzi orgánmi členských štátov Európskej únie činnými v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 386, 29. 12. 2006).

ZÁKON Slovenskej národnej rady

o obecnej polícii

Zmenený a doplnený zákonmi:

250/1994 Z. z., 319/1999 Z. z., 333/2003 Z. z., 333/2003 Z. z., 445/2008 Z. z., 8/2009 Z. z., 214/2009 Z. z.

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účelom zákona je vymedziť základné úlohy obecnej polície, jej organizáciu a práva a povinnosti príslušníkov obecnej polície.

§ 2

(1) Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce.

(2) Obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením.¹⁾

(3) Náčelníka obecnej polície na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo.

(4) Úlohy obecnej polície podľa tohto zákona plní v obciach, ktoré sú mestami,²⁾ mestská polícia.

§ 3

Základné úlohy

(1) Obecná polícia

- a) zabezpečuje verejný poriadok v obci, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v obci pred ohrozením ich života a zdravia,
- b) spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku obce, majetku občanov, ako aj iného majetku v obci pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím i s využitím ústrední zabezpečujúcich signalizáciu a iných zabezpečovacích systémov (pulty centrálnej ochrany),
- c) dbá o ochranu životného prostredia v obci,
- d) dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach,
- e) vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu,
- f) objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje osobitný predpis, prejednáva v blokovom konaní priestupky ustanovené osobitným predpisom⁴⁾ a priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky⁵⁾ spáchané neuposlušnosťou pokynu vyplývajúceho 1. z dopravnej značky⁶⁾ zákaz zastavenia, zákaz stáť, zákaz vjazdu, zákaz odbočovania, zákaz otáčania, prikázaný smer jazdy, prikázaný smer obchádzania, vyhradené parkovisko, obytná zóna, pešia zóna, školská zóna, zóna s dopravným obmedzením a parkovisko, 2. zo všeobecnej úpravy cestnej premávky,⁶⁾ ktorou sa zakazuje zastavenie, státie a vjazd vozidiel,

g) oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie

nepatrí do pôsobnosti obce,
h) oznamuje obci porušenie zákazu požitia alkoholických nápojov a iných návykových látok osobou maloletou do 15 rokov alebo mladistvou do 18 rokov,
i) plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom.

(2) Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony.

Organizácia obecnej polície

§ 4

Organizáciu, objem mzdových prostriedkov a rozsah technických prostriedkov obecnej polície určuje obecné zastupiteľstvo s prihliadnutím na rozsah jej úloh.

§ 5

(1) Obecnú políciu tvoria príslušníci obecnej polície, ktorí sú zamestnancami obce. Pri plnení úloh majú postavenie verejného činiteľa.⁷⁾

(2) Príslušníkom obecnej polície sa môže stať len bezúhonná osoba, staršia ako 21 rokov, ktorá je telesne, duševne a odborne spôsobilá na plnenie úloh obecnej polície.

(3) Príslušník obecnej polície skladá sľub tohto znenia:

"Sľubujem, že budem riadne plniť svoje povinnosti, chrániť záujmy obce a jej obyvateľov, zachovávať ústavu, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy."

§ 6

Riadenie a zastupovanie

(1) Činnosť obecnej polície riadi jej náčelník.⁸⁾ Za týmto účelom najmä

a) organizuje prácu príslušníkov obecnej polície,
b) podáva starostovi obce správy o situácii na úseku obecných vecí verejného poriadku a o výsledkoch činnosti obecnej polície; o závažných udalostiach ho

vyrozumie okamžite,
c) spolupracuje s veliteľom príslušného útvaru Policajného zboru, orgánmi štátnej zdravotníckej správy, orgánmi ochrany životného prostredia a inými orgánmi,
d) predkladá starostovi požiadavky na zabezpečenie činnosti obecnej polície a zodpovedá za hospodárne využívanie zverených prostriedkov,
e) zabezpečuje odborný výcvik a školenie príslušníkov obecnej polície,
f) podáva starostovi návrhy súvisiace s pracovnoprávnymi vzťahmi príslušníkov obecnej polície,
g) plní ďalšie úlohy podľa organizačného poriadku a pokynov starostu.

(2) Náčelníka v čase jeho neprítomnosti zastupuje ním poverený príslušník obecnej polície. V obciach, kde je to účelné, môže obecné zastupiteľstvo na návrh starostu zriadiť funkciu stáleho zástupcu náčelníka.

Povinnosti a oprávnenia príslušníkov obecnej polície

§ 7

Základné povinnosti

Príslušník obecnej polície pri plnení úloh je povinný najmä

a) dodržiavať zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy a v ich rámci sa riadiť pokynmi náčelníka, prípadne pokynmi starostu,
b) dbať na vážnosť, česť a dôstojnosť občanov i svoju vlastnú a nepripustiť, aby občanom v súvislosti s činnosťou obecnej polície vznikla bezdôvodná ujma a prípadný zásah do ich práv a slobôd neprekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného zákrokom,
c) zakročiť podľa svojich možností a schopností v medziach tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, prípadne vykonať iné nevyhnutné opatrenia, ak je dôvodné podozrenie, že bol spáchaný alebo je páchaný trestný čin, priestupok, iný správny delikt alebo iným spôsobom rušený verejný poriadok,
d) zakročiť, ak je ohrozený život, zdravie alebo hrozí škoda na majetku; nemusí tak urobiť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo inej osoby,

- e) oznámiť v prípade, že bol spáchaný trestný čin, vec Policajnému zboru alebo prokurátorovi a podľa povahy veci tiež zamedziť vstupu nepovoláných osôb na miesto činu,
- f) poučiť pri vykonávaní zákrokov osoby o ich právach,
- g) oznamovať bezodkladne náčelníkovi závary a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon jeho činnosti.

§ 8

Všeobecné oprávnenia

(1) Príslušník obecnej polície pri plnení úloh je oprávnený

- a) vyzvať osobu, aby upustila od konania, ktorým narušuje verejný poriadok, alebo od iného protiprávneho konania,
- b) ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty za priestupky [§ 3 ods. 1 písm. f)] zistené pri plnení úloh,
- c) zadržať osobu pristihnutú pri páchaní alebo bezprostredne po spáchaní trestného činu a ihneď ju odovzdať najbližšiemu útvaru Policajného zboru; ak ide o hľadanú osobu, predviesť ju na útvar obecnej polície na účel podania vysvetlenia a urobiť úkony podľa osobitných predpisov,⁹⁾
- d) presvedčiť sa, či ten, koho zadržávajú, nie je ozbrojený alebo či nemá pri sebe inú vec, ktorou by mohol ohroziť život alebo zdravie, prípadne takú vec odobrať; odobrať vec alebo zbraň odovzdať najbližšiemu útvaru Policajného zboru spolu so zadržanou osobou,⁹⁾
- e) prikázať každému, aby na nevyhnutný čas nevstupoval na určené miesta alebo sa na nich nezdržoval, pokiaľ to vyžaduje účinné zabezpečenie plnenia úloh obecnej polície alebo obce,
- f) zastavovať vozidlá, ak vodič vozidla spáchal priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, ktorý je oprávnený prejednať v blokovom konaní podľa § 3 ods. 1 písm. f), alebo ak ide o vozidlo, po ktorom bolo vyhlásené pátranie.

(2) Zbraňou podľa odseku 1 písm. d) sa rozumie strelná, bodná, sečná, rezná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti. Zbraňou sa ďalej rozumie všetko, čím je možné urobiť útok proti telu dôraznejším.

§ 9

Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Príslušník obecnej polície je oprávnený vyzvať osobu

- a) pristihnutú pri spáchaní priestupku,
- b) od ktorej je požadované vysvetlenie podľa § 10 ods. 1, alebo ak ide o hľadanú osobu, aby preukázala svoju totožnosť; osoba je povinná výzve vyhovieť.

(2) Ak odmietne osoba uvedená v odseku 1 preukázať svoju totožnosť alebo ak ju nemôže preukázať ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti na preukázanie svojej totožnosti, je príslušník obecnej polície oprávnený predviesť takúto osobu na útvar obecnej polície za účelom zistenia jej totožnosti.

(3) Ak osoba pri plnení služobných úloh alebo v súvislosti s ním preukáže svoju príslušnosť podľa osobitného predpisu,^{9a)} odsek 2 sa nepoužije.

§ 10

Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Príslušník obecnej polície je oprávnený pri plnení svojich úloh požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku a zistenie jeho páchatela. Príslušník obecnej polície je oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar obecnej polície za účelom vykonania úkonov potrebných na objasňovanie priestupkov.

(2) Ak osoba bez ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov výzve podľa odseku 1 nevyhovie a na objasnenie priestupku je podanie vysvetlenia nevyhnutné, môže ju príslušník obecnej polície predviesť na útvar obecnej polície na účel podania vysvetlenia. Na účel predvedenia môže príslušník obecnej polície, ak je to nevyhnutné, použiť aj donucovacie prostriedky.

(3) Príslušník obecnej polície po predvedení osoby

- a) bezodkladne spíše úradný záznam o predvedení a zápisnicu o podanom vysvetlení,
- b) ihneď odovzdá predvedenú osobu najbližšiemu útvaru Policajného zboru, ak zistí, že sú dôvody na jej odovzdanie; inak osobu ihneď prepustí.

(4) Vysvetlenie môže odmietnuť iba osoba, ktorá by ním sebe alebo blízkej osobe¹⁰⁾ spôsobila nebezpečenstvo postihu za priestupok alebo trestný čin.

(5) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti, iba ak by bola od tejto povinnosti oslobodená.

(6) Príslušník obecnej polície je povinný osobu poučiť o možnosti odoprieť vysvetlenie podľa odsekov 4 a 5.

(7) Kto sa na výzvu podľa odseku 1 dostaví, má nárok na náhradu nutných výdavkov^{10a)} a na náhradu ušlého zárobku (ďalej len "náhrada"). Náhradu poskytuje obec. Nárok na náhradu nemá ten, kto sa dostavil len vo vlastnom záujme alebo pre svoje protiprávne konanie.

(8) Nárok na náhradu podľa odseku 7 zaniká, ak ho oprávnená osoba neuplatní do ôsmich dní odo dňa, keď sa na výzvu podľa odseku 1 dostavila; oprávnenú osobu treba o tom poučiť.

§ 11

Oprávnenie otvoriť byt

(1) Ak je dôvodná obava, že je ohrozený život alebo je vážne ohrozené zdravie osoby, alebo ak hrozí závažná škoda na majetku a hrozí nebezpečenstvo z omeškania, je príslušník obecnej polície oprávnený otvoriť byt, vstúpiť doňho a vykonať potrebné opatrenia na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva.

(2) Na otvorenie bytu a na vykonanie úkonov podľa odseku 1 je príslušník obecnej polície povinný zabezpečiť prítomnosť nezúčastnenej osoby; nemusí

tak urobiť, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania a je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie alebo bezprostredne hrozí závažná škoda na majetku.

(3) Po vykonaní opatrení podľa odseku 1 príslušník obecnej polície bez zbytočného odkladu vyrozumie užívateľa bytu a zabezpečí uzavretie bytu, ak to nemôže vykonať užívateľ alebo iná oprávnená osoba.

(4) Otvorenie bytu nesmie sledovať iný záujem než ochranu života alebo zdravia a majetku.

(5) O otvorení bytu a vykonaných opatreniach spíše príslušník obecnej polície úradný záznam a okamžite o tom oboznámi príslušný útvar Policajného zboru a prokurátora.

(6) Ustanovenia odsekov 1 až 5 sa primerane vzťahujú aj na nebytové priestory.

§ 12

Oprávnenie odňať vec

(1) Príslušník obecnej polície je oprávnený po predchádzajúcej márnej výzve na vydanie odňať vec, o ktorej sa možno dôvodne domnievať, že v konaní o priestupku môže byť vyslovené jej prepadnutie¹¹⁾ alebo môže byť zhabaná,¹²⁾ alebo môže súvisieť s trestným činom,⁹⁾ alebo ak ide o vec hľadanú podľa § 24 ods. 4.

(2) Nemožno odňať vec, ktorej hodnota je v nápadnom nepomere k povahe priestupku.

(3) Po odňatí veci spíše príslušník obecnej polície úradný záznam a osobe, ktorej bola vec odňatá, vystaví potvrdenie o odňatí veci. Odňatú vec odovzdá príslušník obecnej polície orgánu, ktorý o priestupku rozhoduje, alebo útvaru Policajného zboru, ak ide o priestupok, ktorého objasňovanie patrí podľa osobitných predpisov Policajnému zboru.⁴⁾

(4) Ak odpadnú dôvody na postup podľa odseku 3 druhej vety, príslušník obecnej polície je povinný vydanú alebo odňatú

vec vrátiť tomu, komu nesporne patrí; inak tomu, kto ju vydal alebo komu bola odňatá. O vykonaní tohto úkonu spíše záznam.

**Použitie donucovacích prostriedkov
príslušníkmi obecnej polície
§ 13
Donucovacie prostriedky**

(1) Donucovacími prostriedkami sú

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) slzotvorné prostriedky,
- c) obušok,
- d) putá,
- e) služobný pes,
- f) technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov je príslušník obecnej polície povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad alebo tomu bránia iné okolnosti.

(3) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje príslušník obecnej polície podľa konkrétnej situácie tak, aby osobe, proti ktorej zakročuje, nespôsobil neprimeranú ujmu.

§ 14

**Použitie hmatov, chvatov,
úderov a kopov sebaobrany,
slzotvorných prostriedkov a
obušku**

(1) Hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok je príslušník obecnej polície oprávnený použiť, aby

- a) zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej pred protiprávnym útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa

- všetkých známk bude pokračovať,
- b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,
- c) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do chránených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- d) zadržal osobu,⁹⁾ ktorá kladie aktívny odpor,
- e) predviedol osobu (§ 9 a 10), ktorá kladie aktívny odpor.

(2) Hmaty a chvaty je príslušník obecnej polície oprávnený použiť, ak osoba kladie pasívny odpor.

§ 15

Použitie pút

Putá je príslušník obecnej polície oprávnený použiť

- a) na spútanie zadržanej osoby,⁹⁾ ktorá kladie aktívny odpor alebo napadá iné osoby alebo príslušníka obecnej polície alebo poškodzuje majetok, po márnej výzve, aby od takéhoto konania upustila,
- b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých zadržaných osôb⁸⁾ za podmienok uvedených v písmene a),
- c) pri vykonávaní služobných úkonov so zadržanou osobou, ak je dôvodná obava, že sa pokúsi o útek.

§ 16

Použitie služobného psa

(1) Služobného psa je príslušník obecnej polície oprávnený použiť

- a) aby zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej, ak sa po výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známk bude pokračovať,
- b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,
- c) aby zabránil násilnému vstupu do chránených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- d) na prenasledovanie osoby na úteku, aby donútil ukrývajúcu sa osobu opustiť

úkryt, ak majú byť takéto osoby zadržané, alebo na ich stráženie.

(2) Príslušník obecnej polície používa služobného psa s náhubkom. Ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžadujú, použije služobného psa bez náhubku.

§ 16a

Použitie technického prostriedku na zabránenie odjazdu motorového vozidla

(1) Príslušník obecnej polície je oprávnený použiť technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla, ak

- a) motorové vozidlo stojí na mieste, kde je to zakázané dopravnou značkou alebo všeobecnou úpravou cestnej premávky⁶⁾ a vodič vozidla sa v blízkosti nezdržiava,
- b) ide o motorové vozidlo, o ktorom sa zistilo, že sa po ňom pátra.

(2) Technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla z dôvodu podľa odseku 1 písm. a) nemožno použiť, ak ide o vozidlo

- a) viditeľne označené ako vozidlo Policajného zboru, Železničnej polície, Vojenskej polície, ozbrojených síl Slovenskej republiky, Hasičského a záchranného zboru a colnej správy,
- b) určené na poskytovanie zdravotníckych služieb, vozidlo prepravujúce osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) osoby požívajúcej výsady a imunitu podľa osobitného predpisu^{12a)} alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(3) Použitie technického prostriedku podľa odseku 1 písm. b) je príslušník obecnej polície povinný bezodkladne oznámiť na najbližší útvar Policajného zboru.

(4) Technický prostriedok na zabránenie odjazdu motorového vozidla musí byť viditeľne označený názvom útvaru obecnej polície a musí byť na ňom uvedený spôsob vyznačenia útvaru obecnej polície alebo príslušníka obecnej polície, ktorý je oprávnený použiť technický prostriedok

na zabránenie odjazdu motorového vozidla odstrániť.

§ 17

Povinnosti príslušníka obecnej polície po použití donucovacích prostriedkov

(1) Ak príslušník obecnej polície zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, poskytne jej, ak to okolnosti dovoľia, prvú pomoc a zabezpečí lekárske ošetrovanie.

(2) Použitie donucovacích prostriedkov je príslušník obecnej polície povinný neodkladne hlásiť náčelníkovi obecnej polície.

(3) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia donucovacích prostriedkov pri hlásení podľa odseku 2 alebo ak pri ich použití bola spôsobená smrť, ujma na zdraví alebo škoda na majetku, je náčelník obecnej polície povinný zistiť, či boli použité v súlade so zákonom. O výsledku tohto zistenia spíše úradný záznam, ktorý hneď predloží miestne príslušnému prokurátorovi.¹³⁾

§ 18

Osobitné obmedzenia

Pri zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou vadou alebo chorobou a osobe mladšej ako 15 rokov nesmie príslušník obecnej polície použiť údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky, obušok a služobného psa, okrem prípadov, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb alebo príslušníka obecnej polície alebo hrozí väčšia škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 19

Podmienky nosenia a použitia zbrane príslušníkom obecnej polície

(1) Príslušník obecnej polície nosí pri pracovnej činnosti zbraň,¹⁴⁾ ak obec

nerozhodne inak.

(2) Za zbraň sa na tieto účely považuje krátka guľová zbraň, ktorej držiteľom je podľa osobitných predpisov¹⁴⁾ obec.

(3) Príslušník obecnej polície je oprávnený použiť zbraň

a) v prípade nutnej obrany a krajnej núdze,¹⁵⁾

b) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje chránený objekt alebo miesto, kde je vstup zakázaný, po márnej výzve, aby sa od útoku upustilo.

(4) Príslušník obecnej polície je oprávnený použiť úder zbraňou v prípade nutnej obrany spravidla v zápase s útočníkom, ak jeho odpor nemôže prekonať inak.

(5) Príslušník obecnej polície je oprávnený použiť hrozbu zbraňou a varovný výstrel do vzduchu v prípadoch, aby

- a) zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej, ak vyzvaná osoba neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých okolností bude pokračovať,
- b) obmedzil osobnú slobodu osobe, ak táto osoba kladie aktívny odpor,
- c) zabránil ruvateľke alebo inému hrubému správaniu, ktorým osoba porušuje verejný poriadok,
- d) zabránil násilnému vstupu do chráneného objektu alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,
- e) zabránil úteku prenasledovanej osoby alebo stráženej osoby, ak jej má byť alebo jej bola obmedzená osobná sloboda.

§ 20

Náhrada škody

(1) Obec zodpovedá za škodu spôsobenú príslušníkom obecnej polície v súvislosti s plnením úloh ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak ide o škodu spôsobenú osobe, ktorá svojím protiprávnym konaním oprávnený a primeraný zákrok vyvolala.

(2) Obec zodpovedá za škodu osobe, ktorá poskytla pomoc obecnej polícii alebo jej príslušníkom na ich žiadosť, alebo s ich

vedomím (ďalej len "poškodený"). Obec sa tejto zodpovednosti môže zbaviť iba vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(3) Obec zodpovedá aj za škodu na veciach, ktorá poškodenému vznikla v súvislosti s poskytnutím pomoci podľa odseku 2. Pritom sa hradí skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu. Ak to nie je možné alebo účelné, hradí sa v peniazoch. Poškodenému môže byť priznaná aj náhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci za poškodenú vec.

(4) Obec zodpovedá aj za škodu, ktorú osoba spôsobila v súvislosti s pomocou poskytnutou príslušníkom obecnej polície. Ustanovenie odseku 1 sa použije obdobne.

§ 21

Preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii

(1) Príslušník obecnej polície preukazuje svoju príslušnosť k obecnej polícii rovnošatou s viditeľne umiestneným identifikačným číslom, preukazom príslušníka obecnej polície, ako aj ústnym vyhlásením "obecná polícia."

(2) Príslušník obecnej polície je povinný pred zákrokom preukázať svoju príslušnosť k obecnej polícii. Nemusí tak urobiť v prípadoch, ak to povaha a okolnosti zákroku neumožňujú.

(3) Ústnym vyhlásením preukazuje príslušník obecnej polície svoju príslušnosť k obecnej polícii iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície.

§ 22

Rovnošata príslušníkov obecnej polície

(1) Rovnošata príslušníkov obecnej polície je jednotná na celom území Slovenskej republiky.

(2) Rovnošatu príslušníka obecnej polície tvorí

- a) pokrývka hlavy tmavomodrej farby, ktorá je označená po celom obvode pásom s čierno-bielymi štvorcami s dĺžkou strán 15 mm umiestnenými v troch radoch tak, aby sa čierno-biele štvorce striedali šachovnicovým spôsobom; na čelnej strane pokrývky hlavy je umiestnený odznak obecnej polície,
- b) bunda, sako alebo plášť tmavomodrej farby s náramenníkmi rovnakej farby; šírka náramenníkov je najmenej 50 mm, dĺžka najmenej 120 mm,
- c) košeľa s dlhým rukávom bledomodrej farby alebo košeľa s krátkym rukávom bledomodrej farby s náramenníkmi tmavomodrej farby; šírka náramenníkov je najmenej 50 mm, dĺžka najmenej 120 mm,
- d) viazanka tmavomodrej farby,
- e) nohavice alebo suknia tmavomodrej farby,
- f) topánky čiernej farby,
- g) opasok čiernej farby,
- h) puzdro na zbraň čiernej farby, ak príslušník obecnej polície nosí pri svojej činnosti zbraň.

(3) Príslušník obecnej polície môže používať okrem výstrojných súčiastok uvedených v odseku 2 aj ďalšie výstrojné súčiastky, ktoré určí obec všeobecne záväzným nariadením, v rovnakom farebnom vyhotovení s primeraným označením príslušnosti k obecnej polícii.

(4) Na ľavom rukáve bundy, plášťa, saka a košeľa vo vzdialenosti 100 mm od švu rukáva je umiestnený kruhový znak obecnej polície s priemerom najmenej 100 mm. V strede znaku je erb obce s veľkosťou najmenej 30 mm vyobrazený podľa heraldických pravidiel. Po obvode znaku obecnej polície je umiestnený nápis "OBECNÁ POLÍCIA" alebo "MESTSKÁ POLÍCIA" a názov obce; veľkosť písmen je najmenej 5 mm. Nad kruhovým znakom obecnej polície vo vzdialenosti 50 mm od švu rukáva je umiestnený nápis "OBECNÁ POLÍCIA" alebo "MESTSKÁ POLÍCIA" s veľkosťou písmen najmenej 10 mm, ktorý je v tvare polkruhovej výseče s priemerom najmenej 100 mm a šírke 20 mm.

(5) Na ľavej strane bundy, plášťa, saka alebo košeľa je 20 mm nad stredom

horného okraja vrecka umiestnený identifikačný odznak obecnej polície obsahujúci nápis "OBECNÁ POLÍCIA" alebo "MESTSKÁ POLÍCIA", názov obce, erb obce a identifikačné číslo príslušníka obecnej polície; veľkosť písmen a čísiel je najmenej 3 mm.

(6) V obciach podľa osobitného predpisu^{15a)} možno okrem nápisov "OBECNÁ POLÍCIA" alebo "MESTSKÁ POLÍCIA" uvedených v odsekoch 4 a 5 uviesť tieto nápisy aj v jazyku národnostnej menšiny.

(7) Používanie rovnošaty príslušníka obecnej polície inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou je zakázané, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(8) Príslušník obecnej polície nosí rovnošatu iba pri plnení úloh obecnej polície podľa tohto zákona alebo na základe rozhodnutia starostu obce.

(9) Vzor vyobrazenia rovnošaty príslušníka obecnej polície ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo").

§ 22a

Označenie motorových vozidiel používaných na plnenie úloh obecnej polície

(1) Na plnenie úloh obecnej polície podľa tohto zákona možno používať motorové vozidlá iba v bielom farebnom vyhotovení s nápisom "OBECNÁ POLÍCIA" alebo "MESTSKÁ POLÍCIA" tvoreným veľkými tlačnými písmenami čiernej farby umiestneným na obidvoch bočných stranách vozidla, na prednej časti vozidla a na zadnej časti vozidla; ustanovenie § 22 ods. 6 platí obdobne. Veľkosť písmen tvoriacich nápis na obidvoch bočných stranách vozidla a na prednej časti vozidla je najmenej 100 mm. Veľkosť písmen tvoriacich nápis na zadnej časti vozidla je najmenej 50 mm. Na obidvoch predných dverách vozidla je pod nápisom podľa prvej vety umiestnený názov obce tvorený veľkými tlačnými písmenami čiernej farby s veľkosťou najmenej 40 mm a erb obce. Na prednej časti vozidla je pod nápisom podľa prvej vety umiestnený erb

obce.

(2) Na označenie motocyklov používaných na plnenie úloh obecnej polície sa primerane vzťahuje odsek 1.

(3) Používanie motorových vozidiel, ktorých označenie sa zhoduje s označením motorových vozidiel obecnej polície, inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou je zakázané, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 23

Preukaz príslušníka obecnej polície

(1) Preukaz príslušníka obecnej polície obsahuje fotografiu, meno a priezvisko, identifikačné číslo, názov "obecná polícia", názov obce a podpis starostu.

(2) Preukaz príslušníka obecnej polície nesmie byť zameniteľný s preukazmi ozbrojených zborov a ozbrojených síl a môže sa používať len pri plnení úloh obecnej polície.

§ 24

Spolupráca obecnej polície s inými orgánmi

(1) Obecná polícia spolupracuje pri plnení svojich úloh s príslušným útvarom Policajného zboru,¹⁶⁾ orgánmi štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce, s orgánmi štátnej zdravotníckej správy, orgánmi štátneho dozoru vo veciach životného prostredia, orgánmi požiarnej ochrany a s inými štátnymi orgánmi.

(2) Obecná polícia je oprávnená požadovať z evidencie pobytu občanov¹⁷⁾ Slovenskej republiky a z registra obyvateľov Slovenskej republiky¹⁷⁾ pri plnení úloh podľa tohto zákona na účel zistenia totožnosti tieto údaje:

- a) meno a priezvisko,
- b) rodné číslo,
- c) adresu trvalého a prechodného pobytu.

(3) Obecná polícia je oprávnená požadovať

z evidencie motorových vozidiel pri plnení úloh podľa tohto zákona na účel zistenia držiteľa motorového a prípojného vozidla tieto údaje:

- a) meno a priezvisko držiteľa,
- b) rodné číslo držiteľa,
- c) adresu trvalého a prechodného pobytu držiteľa.

(4) Obecná polícia na požiadanie obdrží od príslušného orgánu štátnej správy zoznam hľadaných osôb, zoznam hľadaných vecí a zoznam motorových vozidiel.

Odborná spôsobilosť a odborná príprava príslušníkov obecnej polície **§ 25**

(1) Príslušník obecnej polície môže plniť úlohy obecnej polície podľa tohto zákona iba vtedy, ak má úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a získal odbornú spôsobilosť príslušníka obecnej polície (ďalej len "odborná spôsobilosť").

(2) Odbornú spôsobilosť získa príslušník obecnej polície absolvovaním odbornej prípravy príslušníkov obecnej polície (ďalej len "odborná príprava") a úspešným vykonaním skúšky odbornej spôsobilosti (ďalej len "skúška") pred odbornou komisiou Policajného zboru. Príslušník obecnej polície môže opakovať skúšku iba raz na opravnej skúške. Ak príslušník obecnej polície nevykoná opravnú skúšku, môže vykonať novú skúšku až po opakovanom absolvovaní odbornej prípravy. Dátum a miesto vykonania skúšky a opravnej skúšky určuje ministerstvo.

(3) Odbornú spôsobilosť spĺňa aj príslušník obecnej polície, ktorý získal vzdelanie v študijnom odbore bezpečnostná služba na strednej škole alebo na vysokej škole.

(4) Obec je povinná uhradiť ministerstvu preukázateľné náklady súvisiace s vykonaním skúšky a opravnej skúšky.

(5) Ministerstvo vydá osvedčenie o odbornej spôsobilosti príslušníka obecnej polície (ďalej len "osvedčenie")

a) príslušníkovi obecnej polície bezprostredne po úspešnom vykonaní skúšky alebo
b) na základe písomnej žiadosti príslušníkovi obecnej polície, ktorý získal odbornú spôsobilosť podľa odseku 3; k žiadosti príslušník obecnej polície priloží osvedčený odpis alebo osvedčenú kópiu vysvedčenia o záverečnej skúške v študijnom odbore bezpečnostná služba alebo, ak ide o absolventa vysokej školy, osvedčený odpis alebo osvedčenú kópiu vysokoškolského diplomu v študijnom odbore bezpečnostná služba.

(6) Osvedčenie podľa odseku 5 je verejná listina.

(7) Ustanovenie a zloženie odborných komisií Policajného zboru, podrobnosti o organizácii skúšky a hodnotení skúšky a vzor osvedčenia ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

§ 26

(1) Odbornú prípravu vykonáva ministerstvo v stredných odborných školách Policajného zboru alebo sa vykonáva v zariadeniach obcí na základe písomnej žiadosti obce o vykonanie odbornej prípravy a skúšky.

(2) Žiadosť o vykonanie odbornej prípravy a skúšky obsahuje

- a) názov obce,
- b) meno, priezvisko, titul, rodné číslo, adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo (ďalej len "osobné údaje") príslušníka obecnej polície, ktorý má absolvovať odbornú prípravu a skúšku,
- c) vyhlásenie príslušníka obecnej polície, ktorý má absolvovať odbornú prípravu a skúšku, že súhlasí, aby ministerstvo spracúvalo a evidovalo jeho osobné údaje,
- d) odtlačok pečiatky obce, meno a priezvisko starostu obce a jeho podpis.

(3) Termín nástupu na odbornú prípravu určuje ministerstvo alebo zariadenie obcí tak, aby bola odborná príprava vykonaná aspoň raz v roku; to neplatí, ak nebola ministerstvu alebo zariadeniu obcí v priebehu roka doručená písomná žiadosť

obce o vykonanie odbornej prípravy a skúšky.

(4) Obec je povinná uhradiť ministerstvu alebo zariadeniu obcí preukázateľné náklady súvisiace s vykonaním odbornej prípravy.

(5) Dĺžka trvania odbornej prípravy príslušníkov obecnej polície je 420 hodín.

(6) Formu, rozsah odbornej prípravy, vzor žiadosti o vykonanie odbornej prípravy a o vykonanie skúšky, podrobnosti o organizácii a o vykonávaní odbornej prípravy ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

§ 26a

Dohľad štátu nad činnosťou obecnej polície

(1) Obec, ktorá má zriadenú obecnú políciu, je povinná do 31. marca každého roka zaslať ministerstvu správu o činnosti obecnej polície za predchádzajúci kalendárny rok. Správu o činnosti obecnej polície podpisuje starosta obce.

(2) Povinnosť predložiť správu podľa odseku 1 má tiež obec, ktorá zrušila obecnú políciu, do 30 dní od zrušenia obecnej polície.

(3) Podrobnosti o predkladaní správy o činnosti obecnej polície a o jej obsahových náležitostiach ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 26b

Pokuty

(1) Krajské riaditeľstvo Policajného zboru (ďalej len "krajské riaditeľstvo") môže uložiť pokutu do 1659 eur obci, ktorá nepredloží v lehote ustanovenej týmto zákonom

- a) správu o činnosti obecnej polície,
- b) údaje podľa § 26c ods. 2 písm. a) až c).

(2) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo dozvedelo o porušení povinností obcou, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k

porušení povinnosti.

(3) Uložením pokuty podľa odseku 1 nie je dotknutá povinnosť obce predložiť ministerstvu správu o činnosti obecnej polície a povinnosť predložiť ministerstvu údaje podľa tohto zákona.

(4) Pri ukladaní pokút krajské riaditeľstvo prihliada na povahu protiprávneho konania, najmä na jeho dĺžku a na opakované porušenie právnej povinnosti.

(5) Na konanie o ukladaní pokút sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.¹⁸⁾

§ 26c

Evidencie vedené ministerstvom

(1) V súvislosti s plnením úloh podľa tohto zákona ministerstvo vedie evidencie

- a) obcí, ktoré majú zriadenú obecnú políciu, a obcí, ktoré zrušili obecnú políciu,
- b) žiadostí obcí o vykonanie odbornej prípravy a skúšky,
- c) príslušníkov obecnej polície, ktorým bolo vydané osvedčenie,
- d) údajov obsiahnutých v správach o činnosti obecnej polície.

(2) Evidencia podľa odseku 1 písm. a) obsahuje

- a) názov obce,
- b) počet príslušníkov obecnej polície,
- c) dátum zriadenia obecnej polície,
- d) dátum zrušenia obecnej polície.

(3) Evidencia podľa odseku 1 písm. b) obsahuje

- a) názov obce,
- b) dátum doručenia žiadosti obce o vykonanie odbornej prípravy a skúšky,
- c) osobné údaje príslušníkov obecnej polície prihlásených na vykonanie odbornej prípravy a skúšky,
- d) dátum a miesto vykonania odbornej prípravy,
- e) dátum a miesto vykonania skúšky a opravnej skúšky, ak bola vykonaná.

(4) Evidencia podľa odseku 1 písm. c) obsahuje

- a) osobné údaje príslušníkov obecnej polície, ktorým bolo vydané osvedčenie,
- b) dátum a miesto vykonania skúšky a opravnej skúšky,
- c) evidenčné číslo osvedčenia.

(5) Obec je povinná oznámiť ministerstvu údaje podľa odseku 2 písm. a) až c) do 30 dní od zriadenia obecnej polície.

(6) Na registráciu evidencií uvedených v odseku 1, spracúvanie osobných údajov jednotlivcov, bezpečnosť osobných údajov, ochranu práv dotknutej osoby a cezhraničný tok osobných údajov sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.¹⁹⁾

§ 27

Prechodné ustanovenia

Príslušník obecnej polície, ktorý nemá úplné stredné vzdelanie (§ 25 ods. 1) alebo nemá požadovanú odbornú spôsobilosť (§ 25 ods. 2 a 3), môže plniť úlohy obecnej polície podľa tohto zákona najneskôr do 30. júna 2003.

§ 27a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2004

(1) Odborná spôsobilosť získaná do 31. decembra 2003 sa považuje za odbornú spôsobilosť získanú podľa tohto zákona.

(2) Osvedčenia vydané do 31. decembra 2003 sa považujú za osvedčenia vydané podľa tohto zákona.

(3) Obec, ktorá má k 1. januáru 2004 zriadenú obecnú políciu, je povinná písomne oznámiť ministerstvu údaje podľa § 26c ods. 2 písm. a) až c) najneskôr do 31. januára 2004.

(4) Obec, ktorá má zriadenú obecnú políciu, predkladá ministerstvu prvýkrát správu o činnosti obecnej polície za obdobie roka 2004 do 31. marca 2005.

(5) Príslušníci obecnej polície môžu používať rovnošatu podľa doterajších predpisov do 31. decembra 2007.

(6) Ak je v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch použitý pojem "zamestnanec obecnej polície", rozumie sa tým "príslušník obecnej polície".

§ 28

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa

1. § 19 ods. 3 a 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,

2. § 75 zákona Slovenskej národnej rady č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky.

§ 28a

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 460/2000 Z. z. o dĺžke trvania a rozsahu odbornej prípravy zamestnancov obecnej polície a o ustanovení a zložení odborných komisií Policajného zboru.

§ 29

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

Čl. III

Prechodné ustanovenia

1. Začaté objasňovanie priestupkov vo veciach, na ktoré sa vzťahuje vecná príslušnosť orgánov vykonávajúcich objasňovanie priestupkov podľa doterajších predpisov, dokončia tieto orgány podľa doterajších predpisov.
2. Vo veciach, ktoré boli predložené príslušnému správne mu orgánu na prejednanie, sa dokončí konanie podľa doterajších predpisov.